

Specialioji ataskaita

Prekybos apsaugos priemonės: ES įmonių apsaugos nuo importo dempingo kaina ir subsidijuojamo importo sistema veikia gerai

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Turinys

	Dalis
Santrauka	I-X
Ižanga	01-13
Prekybos apsaugos priemonės	01-07
Institucinė struktūra	08-10
Teisinis pagrindas	11-13
Audito apimtis ir metodas	14-17
Pastabos	18-89
Komisijos metodas nustatant prekybos apsaugos priemones yra patikimas, tačiau jo aprėptis ribota	18-37
Komisija tinkamai laikosi PAP tyrimų procedūrų	21-23
Bylas nagrinėjantis pareigūnas užtikrina, kad būtų gerbiamos šalių procesinės teisės	24-26
Nors su visomis šalimis elgiama vienodai, nepakankamai dokumentuojami konfidencialumo vertinimai	27-32
Teisiniai reikalavimai pateisina didelę administracinę naštą, tačiau Komisija mažai stengiasi skatinti PAP	33-37
Priemonės yra tinkamai pagrįstos, tačiau būtų galima patobulinti kai kuriuos Sąjungos interesų testo aspektus	38-50
Komisijos išvadų pagrindimas buvo tinkamas per pačius tyrimus	40-45
Su prekybos apsaugos priemonėmis susijusios analizės yra patikimos, tačiau galėtų būti patobulinti kai kurie Sąjungos interesų testo aspektai	46-50
Komisija neišnaudoja visų stebėjimo ir tolesnių veiksmų priemonių galimybių	51-74
Komisija dėjo pastangas, kad išspręstų problemas, susijusias su PAP muitų rinkimu	54-57
Priemonių stebėjimo būdas yra išsamus, tačiau iš esmės apribotas teisiniais įsipareigojimais, o veiksmams neteikiama pirmenybė	58-68
Komisijos ataskaitose daugiausia dėmesio skiriama veiklai, o ne poveikiui	69-74

Komisija yra aktyvi pasaulinės prekybos dalyvė, tačiau sistemingai neteikia pirmenybės veiklai	75-89
---	--------------

Geras darbo krūvio valdymas reiškė, kad žmogiškųjų išteklių apribojimai neturėjo poveikio tyrimams	77-78
--	-------

Komisija gina Europos pramonės interesus, tačiau sistemingai nenustato savo veiksmų prioritetų	79-83
--	-------

ES stengiasi atsižvelgti į iššūkius ateityje	84-89
--	-------

Išvados ir rekomendacijos	90-102
----------------------------------	---------------

Priedai

I priedas. Prekybos iškraipymai ir atitinkamos prekybos apsaugos priemonės

II priedas. PAP procesas

Akronimai ir santrumpos

Žodynėlis

Komisijos atsakymai

Audito grupė

Tvarkaraštis

Santrauka

I Būdama Pasaulio prekybos organizacijos narė ir atsižvelgdama į savo vertybes, Europos Sąjunga yra įsipareigojusi remti laisvą prekybą. Tačiau jei Europos pramonė nukenčia nuo nesąžiningos trečiųjų šalių prekybos praktikos (pavyzdžiui, dempingo ar subsidijų), ES turėtų jas veiksmingai apsaugoti. Dėl šios praktikos produktai iš užsienio ES parduodami dirbtinai mažomis kainomis, taip sukuriant nesąžiningą konkurenciją paveiktoms pramonės šakoms.

II Europos Sąjunga į nesąžiningos prekybos praktiką reaguoja prekybos apsaugos priemonėmis (PAP). Europos Komisija yra atsakinga už tyrimus, kuriais siekiama patikrinti, ar esama subsidijų ar dempingo, ar dėl jų Europos pramonei daroma žala, taip pat galimą tokių priemonių poveikį visai ES ekonomikai. Jei tenkinami visi teisiniai kriterijai, Komisija įgyvendinimo reglamentais nustato muitus (arba kitas priemones). Komisija taip pat remia Europos pramonę antidempingo ar antisubsidijų tyrimuose, kuriuos inicijavo trečiosios šalys.

III Mes tikrinome, ar Komisija sėkmingai vykdė prekybos apsaugos politiką. Visų pirma tikrinome, ar ji tinkamai laikėsi procedūrų ir atliko patikimas analizes, kad pagrįstų savo sprendimus. Mūsų tyrimais taip pat siekta nustatyti, ar Komisija atidžiai stebėjo taikomas priemones ir ar ji tiksliai pranešė apie savo veiklą šioje srityje. Be to, mūsų analizė taip pat apėmė Komisijos dalyvavimą Pasaulio prekybos organizacijos forume ir trečiųjų šalių atliekamuose tyrimuose. Audito Rūmai šią sritį tikrina pirmą kartą, atsižvelgiant į didėjančią PAP svarbą didėjant įtampai tarptautinės prekybos politikose.

IV Auditas apėmė 2016–2019 m. Komisijos veiksmus. Audito įrodymai gauti peržiūrėjus dokumentus (įskaitant 10 tyrimų imtį), taip pat surengus interviu su atitinkamais Komisijos darbuotojais, valstybių narių institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais.

V Darome bendrą išvadą, kad Komisija sėkmingai vykdė prekybos apsaugos politiką. Tyrimų metu ji tinkamai laikėsi procedūrų ir užtikrino, kad susijusioms šalims būtų taikomos vienodos sąlygos. Tačiau pateiktų dokumentų konfidencialumo statuso vertinimas nebuvo sistemingai dokumentuojamas. Nors dėl tyrimų šalims tenka didelė administracinė našta, tai buvo pateisinama teisiniais reikalavimais. Tačiau Komisija dėjo nedaug pastangų informuotumui apie prekybos apsaugos priemones didinti, nes šiuo metu jomis naudojasi tik keletas pramonės šakų.

VI Nors nustatėme, kad Komisija tinkamai pagrindė savo sprendimus per PAP tyrimus, konsultacijos, kurias ji teikė pramonės įmonėms prieš joms oficialiai pateikiant skundus, buvo neoficialios. Komisijos analizės, kuriomis grindžiami jos sprendimai, buvo patikimos ir išsamios. Tačiau nustatėme, kad atliekant Sąjungos interesų testą buvo galima patobulinti atitinkamų konkurencijos aspektų vertinimą.

VII Nors įgyvendinimo reglamentuose buvo aiškiai apibrėžti susiję produktai, juos taikydamos nacionalinės muitinės vis dar susidūrė su tam tikrais sunkumais, o tai yra esminis klausimas siekiant veiksmingai surinkti PAP muitus. Komisija atidžiai stebėjo priemones, tačiau iš esmės apsiribojo teisės aktais reikalaujamais patikrinimais. Tačiau tos stebėjimo priemonės, dėl kurių Komisija turi daugiau veiksmų laisvės, buvo naudojamos ribotai ir joms nebuvo teikiama pirmenybė taikant aiškius kriterijus.

VIII Nors Komisija tinkamai naudojo kai kurias tolesnes priemones (pavyzdžiui, teikdama perspėjimus muitinėms), ji tik ribotai pasinaudojo savo įgaliojimais pradėti tyrimus savo iniciatyva. Komisijos ataskaitos dėl PAP buvo tikslios, tačiau daugiausia dėmesio buvo skiriama veiklai, o ne priemonių veiksmingumui.

IX Išteklių apribojimai netrukdė Komisijai spręsti didėjančių prekybos apsaugos politikos iššūkių. Vis dėlto, nors ji pasinaudojo savo galiomis gindama Europos pramonę Pasaulio prekybos organizacijos forume ir trečiųjų šalių tyrimuose, ji galėtų geriau nustatyti savo veiksmų prioritetus. Komisija pasirengė „Brexit’o“ padariniams darbinio lygmeniu. Ji taip pat tam tikru mastu atsižvelgė į ES socialinius ir aplinkosaugos siekius.

X Kad jos prekybos apsaugos veiksmai būtų efektyvesni ir veiksmingesni, rekomenduojame Europos Komisijai:

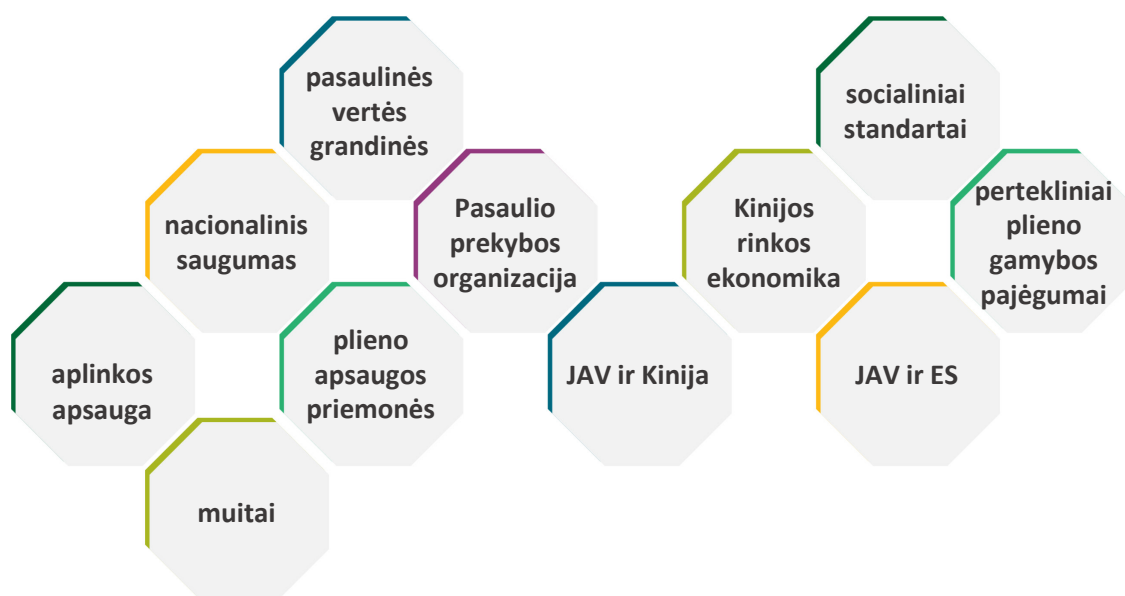
- a) dokumentuoti šalių pateikiamų dokumentų konfidencialumo statuso vertinimus;
- b) didinti pramonės įmonių informuotumą apie prekybos apsaugos priemones;
- c) patobulinti konkurencijos aspektų gaires;
- d) daugiau dėmesio skirti stebėjimo veiklai ir ataskaitų teikimo apimčiai;
- e) savo iniciatyva nustatyti tyrimų pradžios sąlygas;
- f) naudoti aiškius kriterijus, siekiant nustatyti ES atsako į trečiųjų šalių taikomas priemones prioritetus.

Įžanga

Prekybos apsaugos priemonės

01 Tarptautinė prekyba yra pagrindinis ES ekonomikos augimo veiksnys, o ES yra didžiausia prekiautoja prekėmis pasaulyje. Tarptautinė prekyba ne tik kuria darbo vietas, bet ir skatina konkurencingumą bei inovacijas ir vartotojams siūlo įvairesnių prekių mažesnėmis kainomis. Nors pastaruosius kelis dešimtmečius tarptautinė prekyba sparčiai augo, pastaruoju metu iškilo arba didesnį aktualumą įgavo daug su prekyba susijusių klausimų (žr. [1 diagramą](#)).

1 diagrama. Pasaulinės prekybos klausimai

Šaltinis: Audito Rūmai.

02 Būdama Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) nare, ES yra įsipareigojusi taikyti atvirą taisyklėmis grindžiamą prekybos sistemą. Vis dėlto, kai trečiosios šalys taiko nesąžiningą prekybos praktiką, pavyzdžiui, subsidijas ar dempingą, kuri prieštarauja PPO taisyklėms, ES saugo savo pramonę naudodama priemones, vadinamas prekybos apsaugos priemonėmis (PAP).

03 Priemonės nustatomos muitų forma, laikantis griežtų PPO ir pačios ES nustatytų teisinių sąlygų (žr. [1 langelį](#) ir [I priedą](#)). Prekybos politika priklauso išimtinai ES kompetencijai, tai reiškia, kad Europos Komisija yra atsakinga už tyrimų atlikimą ir muitų nustatymą valstybių narių vardu.

1 langelis

Prekybos iškraipymų apibrėžtys PAP kontekste

Dempingas – ES nepriklausanti įmonė parduoda prekes ES už mažesnę nei pardavimo kainą jos vidaus rinkoje arba, jei kainos negali būti naudojamos, žemiau nei gamybos sąnaudos ir pagrįstas pelnas.

Subsidija – ES nepriklausanti vyriausybė ar viešoji įstaiga teikia finansinę pagalbą konkrečiai pramonės šakai ar pramonės šakų grupei, kuri gali turėti įtakos eksporto į ES kainoms.

04 Būdama PPO narė, ES yra aktyvi PAP naudotoja, kuriai tenka 6,5 % visų priemonių¹. 2014–2018 m. laikotarpiu Komisija pradėjo vidutiniškai 13 naujų antidempingo (AD) arba antisubsidijų (AS) tyrimų per metus. 2018 m. pabaigoje galiojo 133 AD arba AS priemonės, dauguma jų buvo taikomos produktams iš Kinijos (žr. **2 diagramą**).

2 diagrama. 2018 m. pabaigoje galiojančios ES AD ir AS priemonės pagal šalis

Šaltinis: Audito Rūmai, Europos Komisijos duomenys.

05 PAP procesas (žr. **II priedą**) paprastai pradedamas ES pramonės šakos arba įmonės (toliau – skundo pateikėjo) skundu. Atlikdama tolesnį tyrimą, Komisija renka duomenis iš visų šalių (paprastai: Europos gamintojų, trečiųjų šalių eksportuotojų, naudotojų, platintojų ir vartotojų) ir tikrina duomenis vietoje. Tai darydami Komisijos

¹ https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/itip_e.htm

darbuotojai daugiausia dėmesio skiria tam, kad nustatytų, ar buvo įvykdyti esminiai PAP muitų nustatymo kriterijai, t. y.:

- dempingas arba subsidijos;
- materialinė žala (ekonominiai nuostoliai) ES pramonei arba jos grėsmė;
- priežastinis ryšys tarp žalos ir dempingo / subsidijos;
- ES interesas: priemonės gali nebūti nustatytos, jei ekonominė žala kitoms ES šalims aiškiai viršija poreikį pašalinti žalingą dempingo ar subsidijavimo poveikį (žr. [I priedą](#)).

06 Tyrimas baigiamas Komisijai priimant įgyvendinimo reglamentą, kuriame nustatoma priemonių rūšis ir dydis (žr. [2 langelį](#)), arba nutraukiant tyrimą nenustačius priemonių. Siekdama apsaugoti ES pramonės interesus prieš nustatydamą galutines priemones, Komisija gali nustatyti laikinas priemones.

2 langelis

Priemonių, kurios gali būti nustatytos atlikus PA tyrimus, rūšys

Ad valorem muitas – prekių kainos procentinė dalis (pavyzdžiui, 20 % importo kainos).

Specifinis muitas – fiksuota suma už prekių vienetą (pavyzdžiui, 15 eurų už toną).

Kintamasis muitas/minimali importo kaina – nustatytos minimalios importo kainos ir užsienio eksportuotojo eksporto kainos skirtumas.

Įsipareigojimas dėl kainos – individualus užsienio eksportuotojas savanoriškai įsipareigoja parduoti savo prekes už minimalią arba didesnę importo kainą, kuri nėra viešai skelbiama.

07 Kai nustatomos galutinės priemonės, Komisija jas stebi ir tam tikromis aplinkybėmis gali nuspręsti pradėti peržiūrą. Tai gali būti daroma šalies prašymu arba pačios Komisijos iniciatyva:

- naujo eksportuotojo kainų peržiūra;
- tarpinė peržiūra, jei daroma prielaida, kad priemonė nebereikalinga arba nepakankama;

- priemonių vengimo peržiūra, kai eksportuotojai gali apeiti priemonę, pavyzdžiui, veždami prekes per kitą šalį;
- priemonės galiojimo pabaigos peržiūra (priemonės paprastai nustatomos penkeriems metams);
- tyrimo atnaujinimas, kai eksportuotojai sumažina eksporto kainas, kad surinktų kai kuriuos arba visus muitus.

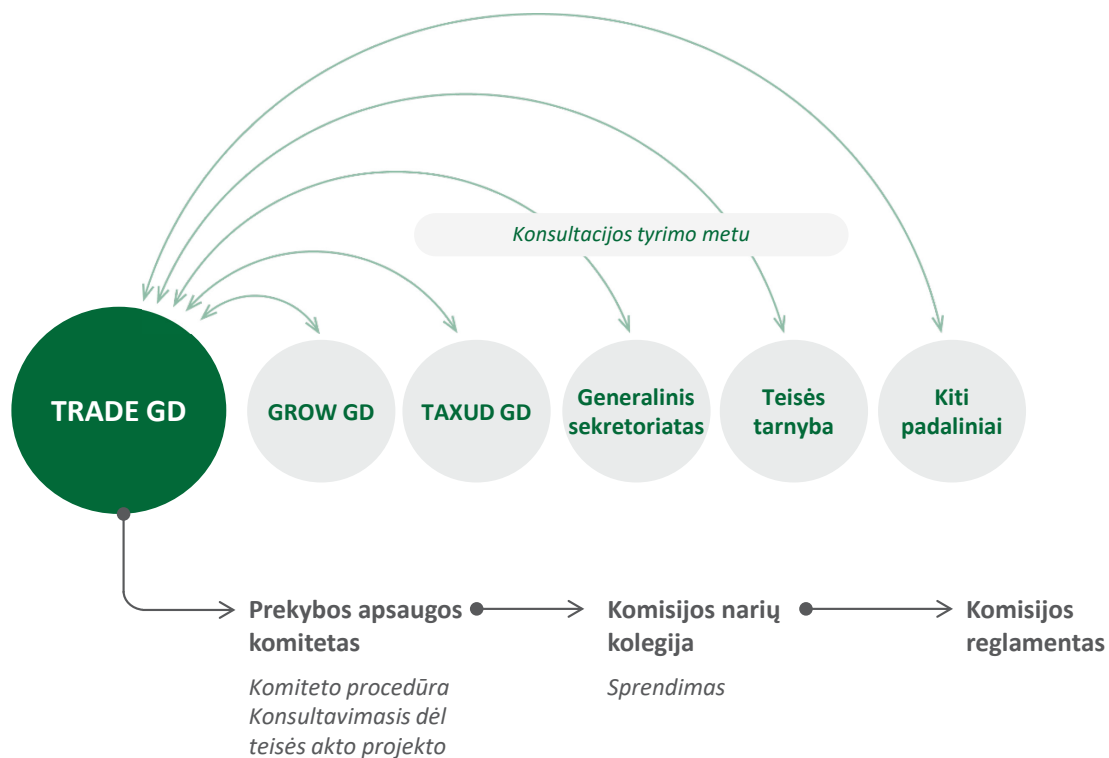
Institucinė struktūra

08 Kadangi prekyba priklauso išimtinai ES kompetencijai, Europos Komisija yra pagrindinė prekybos apsaugos (PA) tyrimų dalyvė (žr. **3 diagramą**). Atsakingas Komisijos padalinys yra Prekybos generalinis direktoratas (TRADE GD). Atlikdamas tyrimus TRADE GD bendradarbiauja su kitais Komisijos padaliniais ir oficialiai su jais konsultuojasi per tarpžinybines konsultacijas svarbiausiais procedūros etapais. Remdamasi TRADE GD pasiūlymais, Komisijos narių kolegija priima sprendimus pradėti tyrimus ir priima Komisijos reglamentus, kuriais nustatomos galutinės arba laikinosios priemonės².

09 Valstybės narės dalyvauja priimant sprendimus per Prekybos apsaugos priemonių komitetą komitologijos proceso metu. Komisija privalo konsultuotis su komitetu arba jį informuoti apie kelis konkrečius sprendimus PAP proceso metu. Priklausomai nuo procedūros etapo, komiteto nuomonė gali būti patariamoji arba privaloma (pastaroji kategorija susijusi su galutinių muitų nustatymu). Komisija negali priimti savo pasiūlymo dėl PA, jei prieš jį balsuojama 55 % kvalifikuota balsų dauguma. Šiuo atveju, taip pat jei Komisijos pasiūlymas atmetamas paprasta balsų dauguma, jis bus perduotas apeliaciniam komitetui. Neigiamai apeliacinio komiteto nuomonei būtina kvalifikuota balsų dauguma.

² Šios priemonės yra pagrindinių AD / AS reglamentų įgyvendinimo aktai.

3 diagrama. ES institucinė struktūra

Šaltinis: Audito Rūmai.

10 Vykstant tyrimui ir jam pasibaigus, kilus skundams ar klausimams šalys gali kreiptis į Komisijos prekybos bylas nagrinėjantį pareigūną, Europos ombudsmeną, Europos Teisingumo Teismą ir PPO.

Teisinis pagrindas

11 Kadangi prekybos apsauga yra pasaulinė problema, ji reglamentuojama pasauliniu lygmeniu. Tai reiškia, kad PPO susitarimuose apibrėžiamas PAP teisinis ir institucinis pagrindas, įskaitant išsamius reikalavimus, kada jos gali būti taikomos ir kokių taisyklių turi būti laikomasi atliekant tyrimus. ES teisės aktuose turi visapusiškai atspindėti PPO taisyklės, tačiau kai kuriais atvejais, prieš priimant priemones, gali būti nustatyti papildomi reikalavimai, kaip tai buvo padaryta atliekant Sąjungos interesų testą. Pagrindiniai PAP reglamentuojantys ES teisės aktai yra 2016 m. priimti

Pagrindinis AD reglamentas³ ir Pagrindinis AS reglamentas⁴ su svarbiais naujausiais pakeitimais, padarytais 2017 m.⁵ ir 2018 m.⁶ (toliau – pagrindiniai reglamentai).

12 2017 m. „metodikos pakeitimas“ pakeitė dempingo skirtumų apskaičiavimo metodiką, kad būtų atsižvelgta į „didelį valstybės kišimąsi“, dėl kurio atsiranda iškreipimų eksportuojančios šalies rinkoje.

13 2018 m. „modernizavimo dokumentų rinkinys“ apėmė keletą temų. Juo sutrumpintas AD tyrimų tvarkaraštis, užtikrinta, kad tyrimo šalys ankstesniame etape gautų informaciją apie priemones, palyginti su prieš modernizavimą taikytomis taisyklėmis, ir nustatyta, kada muito dydis galėtų būti didesnis dėl iškreipimų, susijusių su žaliavomis eksportuojančioje šalyje. Dokumentų rinkinyje į konkrečius tyrimų aspektus taip pat įtraukti aplinkos ir socialiniai standartai.

³ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (OL L 176, 2016 6 30, p. 21).

⁴ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2016/1037 dėl apsaugos nuo subsidijuoto importo iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (OL L 176, 2016 6 30, p. 55).

⁵ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2017/2321 (OL L 338, 2017 12 19, p. 1).

⁶ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2018/825 (OL L 143, 2018 6 7, p. 1).

Audito apimtis ir metodas

14 Atsižvelgdami į didėjančią PAP svarbą Europos pramonei nuolat keičiantis pasaulio prekybos politikoms, nusprendėme pirmą kartą atlikti šios politikos srities auditą. Audito metu tikrinome, ar Europos Komisija sėkmingai užtikrino prekybos apsaugos politikos vykdymą, siekdama padidinti jos veiksmingumą ir efektyvumą. Vertinome ne tik ES iš trečiųjų šalių importuojamiems produktams nustatytas prekybos apsaugos priemones, bet ir tai, kaip Komisija reagavo į kitų šalių prekybos apsaugos politikas. Visų pirma vertinome, ar Komisija:

- a) laikėsi PA tyrimų procedūrų ir terminų;
- b) atliko tinkamas PA tyrimų analizes ir pakankamai pagrindė savo išvadas;
- c) tinkamai stebėjo PA priemones ir pranešė apie pasiekimus prekybos apsaugos politikos srityje;
- d) aktyviai reagavo į pasaulinės prekybos iššūkius.

15 Daugiausia dėmesio skyrėme tiems aspektams, už kuriuos buvo atsakingas TRADE GD, tačiau taip pat aptarėme TRADE GD bendradarbiavimą su kitais Komisijos padaliniais (pavyzdžiui, TAXUD GD ir BUDG GD) ir valstybėmis narėmis. Auditas apėmė 2016–2019 m. Komisijos veiklą.

16 Mūsų auditas neapėmė nacionalinių muitinių, kurios yra atsakingos tik už muitų, nustatytų atlikus PAP tyrimus, surinkimą, darbo veiksmingumo. Taip pat netikrinome kitų Komisijos padalinių atlikto darbo stebint duomenų rinkimo procesą ar tiriant susijusius sukčiavimo atvejus. Tokia veikla nėra susijusi su PAP muitais, o susijusios rinkimo ir stebėjimo procedūros yra tokios pačios kaip ir kitų rūšių muitams. Šiuos klausimus aptarėme kitose neseniai paskelbtose ataskaitose⁷.

17 Mūsų darbas daugiausia buvo susijęs su dokumentų peržiūra ir interviu su TRADE GD ir kitų atitinkamų Komisijos padalinių darbuotojais. Mūsų atliktas PAP tyrimų vertinimas buvo pagrįstas 10 užbaigtų bylų imtimi, t. y. kai Komisija nustatė galutines prekybos apsaugos priemones. Atrinkome bylas taip, kad būtų atspindėta TRADE GD

⁷ Žr. Specialiąją ataskaitą Nr. 19/2017 „Importo procedūros: teisinės sistemos trūkumai ir neveiksmingas įgyvendinimas daro poveikį ES finansiniams interesams“ ir Specialiąją ataskaitą Nr. 02/2014 „Ar tinkamai valdomi preferenciniai prekybos susitarimai?“ (www.eca.europa.eu).

darbo įvairovė, atsižvelgiant į sektorius, susijusias šalis ir tyrimų rūšis (antidempingo ir antisubsidijų, naujų tyrimų ir peržiūrų). Taip pat rinkome įrodymus per informacijos rinkimo susitikimus su valstybių narių institucijomis, ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais (verslo asociacijomis ir įmonėmis, atstovaujančiomis visoms tyrimuose dalyvaujančioms šalims).

Pastabos

Komisijos metodas nustatant prekybos apsaugos priemones yra patikimas, tačiau jo aprėptis ribota

18 Prekybos apsaugos tyrimai atliekami labai oficialiai, remiantis išsamiais ES ir PPO teisiniais pagrindais. Kadangi PAP turi didelį ekonominį poveikį tiek ES, tiek ne ES gamintojams, taip pat importuotojams ir ES naudotojams tiekimo grandinėje⁸, susijusios šalys turi atlikti išsamų Komisijos tyrimų tikrinimą. Komisija privalo laikytis šių reikalavimų, siekiant užtikrinti, kad priemonės būtų galima apginti jas apskundus teismuose. Tačiau Komisija taip pat turi įvertinti susijusioms šalims tenkančią tyrimų naštą, kad būtų užtikrinta, jog su nesąžininga prekyba susijusios įmonės nebūtų atgrasomos nuo skundų teikimo.

19 Kad prekybos apsauga būtų veiksminga, ES pramonės įmonės turi žinoti apie turimas priemones ir turėti pakankamai gairių, kad galėtų pateikti pakankamos kokybės skundus Komisijai juos apsvarstyti.

20 Todėl įvertinome, ar:

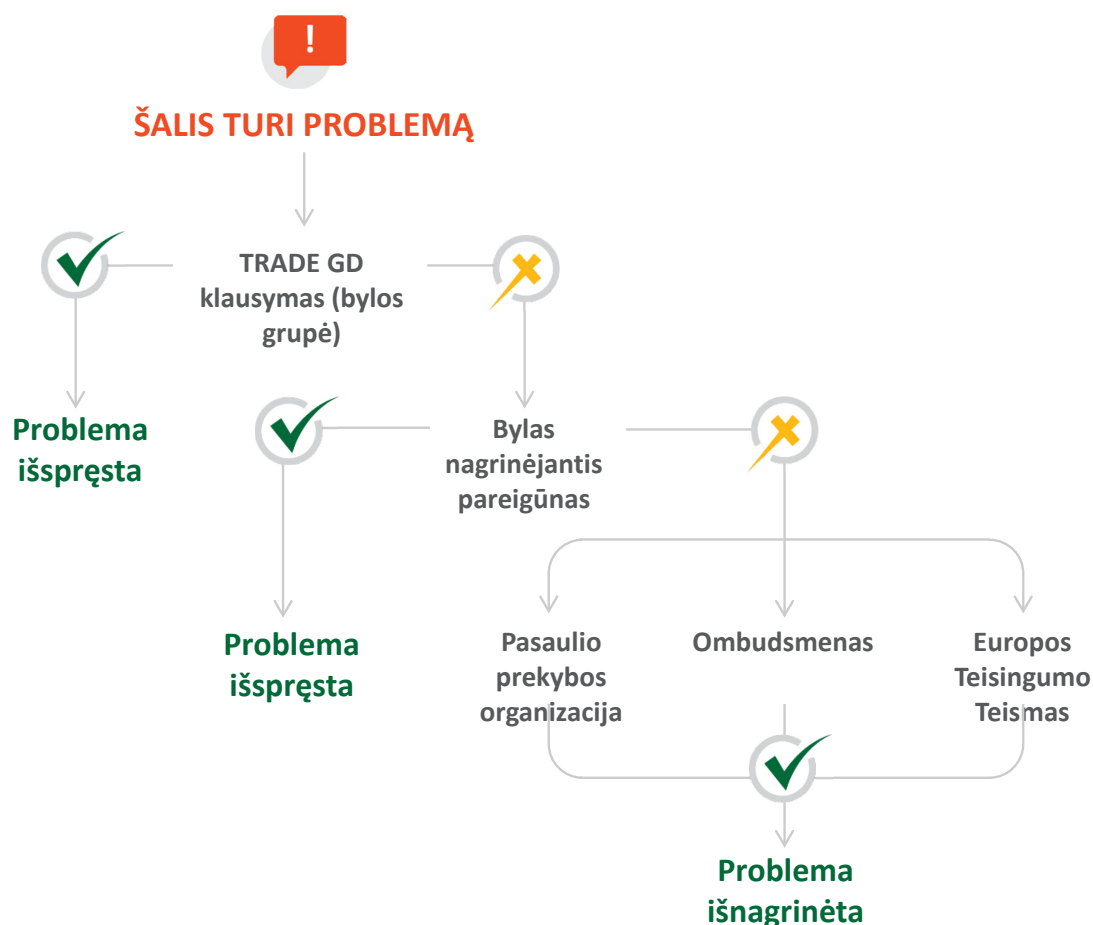
- a) Komisija laikėsi procedūrų ir terminų;
- b) bylas nagrinėjantis pareigūnas užtikrino susijusių šalių teises;
- c) Komisija užtikrino vienodas sąlygas ir įvairių šalių prieigą prie informacijos;
- d) Komisija tinkamai sprendė administracinės naštos klausimą ir vykdė pakankamą informavimo veiklą.

⁸ Importas iš tikslinių šalių gali drastiškai sumažėti, o ES gamintojų pardavimai – išaugti.

Komisija tinkamai laikosi PAP tyrimų procedūrų

21 Susijusios šalys Komisijos tyrimų tikrinimą atlieka dviem lygmenimis. Pirma, šalys dalyvauja tyrimuose: rašytines pastabas ir klausymus su TRADE GD galima rengti bet kuriuo metu, o šalys gali prašyti bylas nagrinėjančio pareigūno ir Europos ombudsmeno įsikišimo. Antra, po tyrimų šalys gali iškelti bylą Europos Teisingumo Teisme arba PPO (žr. **4 diagramą**).

4 diagrama. PAP problemų sprendimas

Šaltinis: Audito Rūmai.

22 Siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi taisyklių, TRADE GD naudoja planavimo sistemą, apimančią visus procedūros etapus ir terminus, ir prireikus siunčia priminimus bylas tvarkantiems pareigūnams. Tačiau sistema nėra sistemingai naudojama kaip valdymo priemonė, skirta stebėti bylų nagrinėjimo pažangą. TRADE GD pasikliauja darbuotojais, kurie atlieka patikras (įskaitant patikras dėl terminų), tačiau nustatė, kad neatitikties rizika yra žema.

23 Be to, TRADE GD savo darbuotojams teikia daug rekomendacinių dokumentų ir priemonių, kurias galima rasti keliose vietose. Dėl 2017 ir 2018 m. atliktų norminių pakeitimų (žr. **12** ir **13** dalis), taip pat dėl to, kad darbuotojams reikia susipažinti su gairėmis dėl ankstesnių taisyklių ir procedūrų (pavyzdžiui, siekiant įgyvendinti teismo bylas, kurioms taikomos senos taisyklės), seni rekomendaciniai dokumentai saugomi kartu su atnaujintais. Nustatėme, kad kai kurie atnaujinimai buvo atlikti praėjus keleriems metams po norminių pakeitimų (TRADE GD keletą dokumentų atnaujino 2019 m.). Nors dėl to darbuotojams nėra lengviau naudotis gairėmis, nepastebėjome jokie konkretaus poveikio. Atsižvelgiant į mūsų tikrintus atvejus, Komisija tinkamai laikėsi procedūrų ir terminų.

Bylas nagrinėjantis pareigūnas užtikrina, kad būtų gerbiamos šalių procesinės teisės

24 Nepriklausomas bylas nagrinėjantis pareigūnas pateikia papildomą patikinimą dėl šalių procesinių teisių. Kai suinteresuotoji šalis susisiečia su bylas nagrinėjančiu pareigūnu, pareigūnas paprastai organizuoja klausymą su šalimi ir TRADE GD.

25 Bylas nagrinėjančį pareigūną skiria Komisijos pirmininkas; administraciniais tikslais jis pavaldus už prekybą atsakingam Komisijos nariui. Kiti du bylas nagrinėjančio pareigūno atrinkti darbuotojai administraciniu požiūriu yra priskirti TRADE GD, bet ne konkrečiai PAP klausimus nagrinėjančiam direktoratui. Mūsų audito darbas patvirtino, kad šis priskyrimas neturi įtakos bylas nagrinėjančio pareigūno funkciniam nepriklausomumui. Pareigūnas priima sprendimus dėl klausymų ir atskirais atvejais rengia pranešimus nepriklausomai, be jokios TRADE GD ar už prekybą atsakingo Komisijos nario peržiūros ar patvirtinimo.

26 Mūsų darbas parodė, kad keturiais iš 10 mūsų atrinktų atvejų šalys užtikrino pareigūno įsikišimą be jokių sunkumų. Nustatėme, kad bylas nagrinėjantis pareigūnas tinkamai išnagrinėjo šalims susirūpinimą keliančius klausimus ir atitinkamai pagrindė savo išvadas, taip garantuodamas, kad būtų užtikrintos šalių teisės atliekant PAP tyrimus.

Nors su visomis šalimis elgiamasi vienodai, nepakankamai dokumentuojami konfidencialumo vertinimai

27 Visos tyrimo šalys turi tas pačias procesines teises, o TRADE GD užtikrina, kad su jomis būtų elgiamasi vienodai. Kai šalis pateikia informaciją TRADE GD, ji turi pažymėti informaciją, kuri, jos nuomone, yra konfidenciali. Kitos tyrimo šalys neturėtų turėti

galimybės susipažinti su konfidencialia informacija, pavyzdžiui, dėl konkurencijos priežasčių. Tačiau šalis kitoms šalims turi pateikti pakankamos kokybės nekonfidencialų variantą (kai neskelbtina informacija apibendrinama, ištrinama ir t. t.).

28 Mūsų audito darbas patvirtino, kad TRADE GD šalims iš tikrųjų suteikia tokias pačias galimybes susipažinti su nekonfidencialia informacija ir tokias pačias teises būti išklaustyti. Audito metu nebuvo nustatyta su vienuodu požiūriu susijusių problemų, be to, skundus nagrinėjančiam pareigūnui, ombudsmenui ar Teisingumo Teismui pateiktuose skunduose nebuvo tokių įrodymų.

29 Šiuo atžvilgiu gerosios patirties pavyzdys yra tas, kad TRADE GD dalijasi dokumentais su suinteresuotosiomis šalimis per TRON elektroninę platformą. Šis sprendimas reiškia, kad šalys gali tiesiogiai susipažinti su nekonfidencialiais dokumentais ir gauti automatinius pranešimus, kai gaunami nauji dokumentai. Kitas gerosios praktikos pavyzdys yra tai, kad TRADE GD šalims informaciją, kuria grindžiami jo sprendimai, teikia automatiškai, o ne paprašius.

30 Konfidencialumo reikalavimas reiškia, kad daugeliu atvejų šalims atskleista informacija negali apimti tokio kitų šalių duomenų išsamumo, kad jos galėtų patikrinti kiekvieną dumpingo, subsidijų ar žalos apskaičiavimo etapą. Pavyzdžiui, skundo teikėjas paprastai galėtų patikrinti žalos apskaičiavimą (nes jis grindžiamas jo pramonės sektoriaus duomenimis), bet ne visus dumpingo apskaičiavimo duomenis (kurie grindžiami eksportuotojo duomenimis).

31 TRADE GD sprendžia, suteikti konfidencialumo statusą ar ne. Pagal vidaus gaires⁹ konfidencialumo statusas turėtų būti suteikiamas tik tuo atveju, jei šalys turi „tinkamą priežastį“ prašyti pateikti informaciją. Be to, jis turėtų įvertinti, ar nekonfidenciali versija yra pakankamos kokybės. Šis vertinimas leidžia TRADE GD suderinti teisinius konfidencialumo ir skaidrumo reikalavimus.

32 Nors TRADE GD mums pranešė, kad atliekami konfidencialumo vertinimai, nustatėme, kad jie nėra sistemingai dokumentuojami (mūsų imtyje radome vieną teigiamą išsamaus vertinimo pavyzdį). Todėl negalėjome patvirtinti šio pareiškimo ar šių patikrinimų išsamumo. Be to, TRADE GD daugiausia pasikliauja tuo, kad šalys pateikia skundą, jei nepakanka nekonfidencialios versijos. Nors pateikusias skundą

⁹ Atnaujintos gairės parengtos remiantis 2016 m. vasario mėn. PPO apeliacinio komiteto ataskaita (DS397).

šalys galiausiai gali gauti daugiau informacijos, dėl tokios procedūros gali būti vėlavimų (žr. [3 langelį](#)).

3 langelis

Vėlavimo imtis tolesnių veiksmų, susijusių su nekonfidencialiomis santraukomis, pavyzdžiai

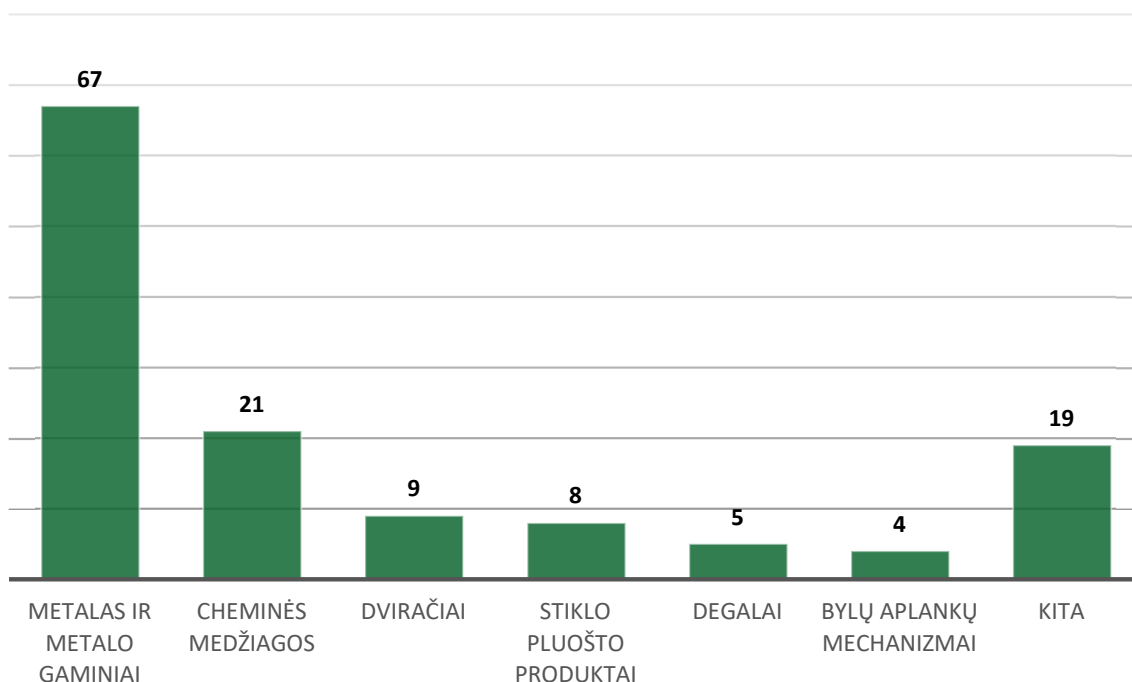
A atvejis: Suinteresuotoji šalis pateikė skundą dėl dviejų nekonfidencialių dokumentų rinkinių kokybės. Kalbant apie pirmą dokumentą, praėjo aštuonios savaitės; antro dokumento atveju – trys su puse savaitės nuo pradinio dokumento pateikimo iki šalies skundo pateikimo. Per dvi darbo dienas TRADE GD paprašė, kad informaciją teikianti šalis pateiktų patobulintus dokumentus (naujas versijas). Šalis pateikė naujus dokumentus per 11 dienų.

B atvejis: Suinteresuotoji šalis pateikė skundą dėl nekonfidencialaus dokumento kokybės. Šalis pateikė skundą netrukus po to, kai buvo pateiktas pradinis dokumentas. Ji pakartojo savo prašymą tris kartus per ilgesnį nei trijų mėnesių laikotarpį, kol TRADE GD sureagavo. Kai informaciją teikiančios šalies buvo paprašyta pateikti patobulintą nekonfidencialų dokumentą, ji tai padarė kitą dieną.

Teisiniai reikalavimai pateisina didelę administracinę naštą, tačiau Komisija mažai stengiasi skatinti PAP

33 PAP dažniausiai naudojami kelios pagrindinės pramonės šakos: 2018 m. pabaigoje 50 % priemonių buvo taikomos metalui ir metalo produktams, o 16 % – cheminėms medžiagoms (žr. [5 diagramą](#)). Atitinkami produktai paprastai yra pramoniniai (o ne vartojimo) produktai; didelė išimtis yra dviračiai. Tam, kad PAP būtų naudingos visai Europos ekonomikai, labai svarbu jas palengvinti ir skatinti.

5 diagrama. 2018 m. pabaigoje galiojusios ES AD ir AS priemonės pagal produktų grupes

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Europos Komisijos duomenimis. Lentelėje nurodytos priemonės ir visi sprendimai, kuriais išplečiamos pradinės priemonės.

34 Skundo teikėjai skundo nagrinėjimo etape turi pateikti visus būtinus įrodymus, įskaitant eksporto iš atitinkamos šalies kainas. Tai reiškia, kad skunduose gali būti daugiau kaip 100 priedų. Atsižvelgiant į prašomos informacijos apimtį ir į tai, kad dauguma šalių turi samdyti teisininkus, skundo pateikimo išlaidos gali būti labai didelės. Nors įmonėms ir asociacijoms, visų pirma nepatyrusiems PAP naudotojams ir susiskaidžiusioms pramonės šakoms, kyla problemų renkant tam tikrą prašomą informaciją, mūsų audito darbas patvirtino, kad TRADE GD tokios informacijos reikia.

35 Nepaisant šio vertinimo ir pripažįstant PAP skundams keliamus teisinius reikalavimus, pažymime, kad TRADE GD dar neištyrė galimybės sumažinti administracinę naštą, nors ir nežymiai. Pavyzdžiui, Komisija išsamiai nepalygino ES prašomos informacijos su kitų šalių informacijos prašymais.

36 Siekdamas padėti įmonėms ir pramonės asociacijoms pateikti skundus, TRADE GD savo interneto svetainėje paskelbė keletą informacinių dokumentų, įskaitant

klausimynų šablonus (kuriuose nurodoma, kokią informaciją šalys turi pateikti TRADE GD) ir skundų vadovą. Iš esmės turimos gairės yra patikimos ir aiškos. Nors mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ) PAP taiko gana retai, nustatėme, kad TRADE GD dėjo konkrečias pastangas joms padėti, pavyzdžiui, teikdamas papildomas bendras gaires ir paramą atskirų tyrimų metu. Tačiau paramos MVĮ taikymo sritis yra labai ribota ir neatitinka Komisijos užmojų, iškeltų 2018 m. modernizuojant pagrindinius reglamentus (žr. **1 lentelę**).

1 lentelė. Užmojai ir veiksmai, kuriais siekiama palengvinti MVĮ procedūras

Užmojai ¹⁰		Veiksmai
MVĮ skirtas tinklalapis	Taip	Sukurtas tinklalapis ¹¹ .
Lengvesnė prieiga prie priemonių	Taip	TRADE GD teikia daugiau pagalbos MVĮ prieš tyrimo inicijavimą ir tyrimo etape, taip pat yra parengti specialūs MVĮ skirti klausimynai.
Supaprastintos procedūros	n. d.	Procedūros supaprastinamos dėl trumpesnių terminų ir vienodesnio terminų pratęsimo. Nėra jokio konkretaus teigiamo poveikio MVĮ, kuris būtų taikomas visoms įmonėms.
Nauja PAP pagalbos tarnyba	n. d.	Pagalbos tarnyba jau veikė.
Informacija visomis oficialiomis ES kalbomis	Iš dalies	Pagrindiniai dokumentai, įskaitant MVĮ vadovą ir vadovą „Kaip pateikti skundą“, parengti visomis oficialiomis ES kalbomis. Kiti dokumentai tinklalapyje parengti tik anglų kalba.
Užmegzti ryšius su valstybių narių verslo asociacijomis	Ribota	TRADE GD darbuotojai apsilankė tik dviejose valstybėse narėse.

Šaltinis: Audito Rūmai.

37 Nors TRADE GD sudaro palankesnes sąlygas dalyvaujančioms šalims taikyti procedūras, jis labai mažai informuoja ES pramonę geriau informuoti apie PAP ir jomis naudotis. Tokie sektoriai kaip plieno ir cheminių medžiagų yra gerai susipažinę su PAP (žr. **33** dalį), tačiau kiti sektoriai su jomis yra susipažinę daug mažiau. Tai reiškia, kad su nesąžininga prekyba susidūrusios pramonės šakos gali neprašyti apsaugos priemonių ir jomis nepasinaudoti. Nors yra forumų, kuriuose įmonės ir pramonės asociacijos gali

¹⁰ „Europe’s Trade Defence Instruments now stronger and more effective“, šį dokumentą galima rasti https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/156_921.htm

¹¹ <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/actions-against-imports-into-the-eu/help-for-smes/>

susitikti su TRADE GD, visų pirma siekdamas gauti informacijos apie ES finansavimo galimybes, Komisija nesinaudoja šiais forumais informuotumui apie PAP didinti. Pavyzdžiui, tai yra GROW GD interneto svetainė, skirta su verslumu ir MVĮ susijusiai tarptautinei veiklai, ir Europos įmonių tinklo interneto svetainė¹².

Priemonės yra tinkamai pagrįstos, tačiau būtų galima patobulinti kai kuriuos Sąjungos interesų testo aspektus

38 Dabartinis sprendimų dėl PAP priėmimo procesas (žr. 09 dalį) reiškia, kad nustatydama multitus Komisija turi lemiamą balsą. 2014–2018 m. apeliaciniame komitete buvo pateikti tik du atvejai; nė vienu atveju komitetas nepasiekė kvalifikuotos balsų daugumos, kad pareikštų neigiamą nuomonę, todėl Komisijos pasiūlymas buvo priimtas.

39 Atsižvelgiant į ekonominį poveikį ir Komisijos įgaliojimus, įskaitant jos atliktą Sąjungos interesų testo vertinimą (žr. 05 dalį), ji turėtų ypač daug dėmesio skirti tam, kad būtų užtikrinta, jog jos su PAP procedūromis susijusios išvados būtų atskaitingos. Tai yra teisinio pagrindo reikalavimas. Visų pirma suinteresuotieji subjektai turėtų galėti patikrinti Komisijos sprendimus. Todėl naudojome mūsų imtį, kad įvertintume, ar Komisija:

- a) tinkamai pagrindė savo sprendimus ir skaičiavimus;
- b) prieš priimdama sprendimą atliko patikimas analizes.

Komisijos išvadų pagrindimas buvo tinkamas per pačius tyrimus

40 Patikrinome Komisijos sprendimo nustatyti prekybos apsaugos priemonę ir sprendimo pradėti tyrimą gavus skundą pagrindimą. Mūsų vertinimas nedaro poveikio jokiems Europos Teisingumo Teismo ar kitų teisminių institucijų sprendimams.

41 Nustatėme, kad mūsų imtyje įgyvendinimo sprendimų išvados buvo tinkamai pagrįstos. Jose atsakyta į šalių pastabas ir pateiktos nuorodos į svarbius sprendimus ankstesnėse bylose ir teismų praktiką. Be to, reglamentuose pateiktos išsamios skaičiavimų analizės ir metodika. Nors dėl konfidencialumo klausimų kartais neįmanoma pateikti skaičiavimo taip išsamiai, kad jį galėtų patikrinti išorės šalis (žr.

¹² https://ec.europa.eu/growth/industry/international-aspects_en ir <https://een.ec.europa.eu/>

30 dalį), Komisijos logika visada buvo aiški. Imtyje nustatėme kai kurių ypač gerų pagrindimo pavyzdžių, tačiau taip pat kai kurių trūkumų (žr. 4 langelį). Tačiau šie trūkumai nekeičia mūsų bendro vertinimo, kad Komisijos pagrindimas buvo tinkamas.

4 langelis

Sprendimų pagrindimo pavyzdžiai

Geroji praktika: Vienas tyrimas buvo susijęs su daugiau nei viena eksportuojančia šalimi ir buvo atliekamas kartu su kitu tyrimu dėl to paties produkto iš kitos šalies. Kiekviename tyrime TRADE GD kruopščiai palygino savo argumentus ir pateikė nuodugnią analizę, kad pagrįstų nuomonę, jog kiekvienos tikslinės šalies prekybos elgsena padarė žalą susijusiai ES pramonės šakai. Tai, kad šis pagrindimas buvo tinkamai patvirtintas, reiškia, kad Komisija abiejuose tyrimuose galėjo nustatyti priemones.

Tobulinimo galimybės: Vertindamas susijusiai ES pramonės šakai padarytą žalą, TRADE GD pramonės pelno dydį grindė faktiniu pelnu, gautu per vienerius metus per nagrinėjamąjį laikotarpį dėl žalos. Šis lygis buvo aukštesnis už skunde nurodytą lygį, taip pat gerokai aukštesnis nei panašioje ankstesnėje byloje. Be nuorodos į praėjusių metų pelną, Komisija galėjo išsamiau pagrįsti savo pasirinkimą.

42 Nustatėme, kad visais mūsų imties atvejais Komisija tinkamai pagrindė savo sprendimą pradėti tyrimą. Skundai taip pat atitiko visus pagrindiniuose reglamentuose nustatytus kriterijus.

43 Pagrindiniuose reglamentuose reikalaujama, kad Komisija, „norėdama nustatyti, ar pakanka įrodymų pradėti tyrimą, kruopščiai ištiria skunde pateiktų įrodymų teisingumą ir adekvatumą“¹³. Mūsų nagrinėtais atvejais nustatėme, kad TRADE GD iš tiesų išnagrinėjo šiuos aspektus ir savo nustatytus faktus dokumentavo vidaus pranešimuose. Tačiau vidaus pranešimuose nepaaiškinama, kaip kiekvienu atveju buvo vertinami įrodymai, pavyzdžiui, ar skundo pateikėjo informacija buvo patikrinta, atsižvelgiant į kitą informaciją (pavyzdžiui, Komisijos duomenų bazes).

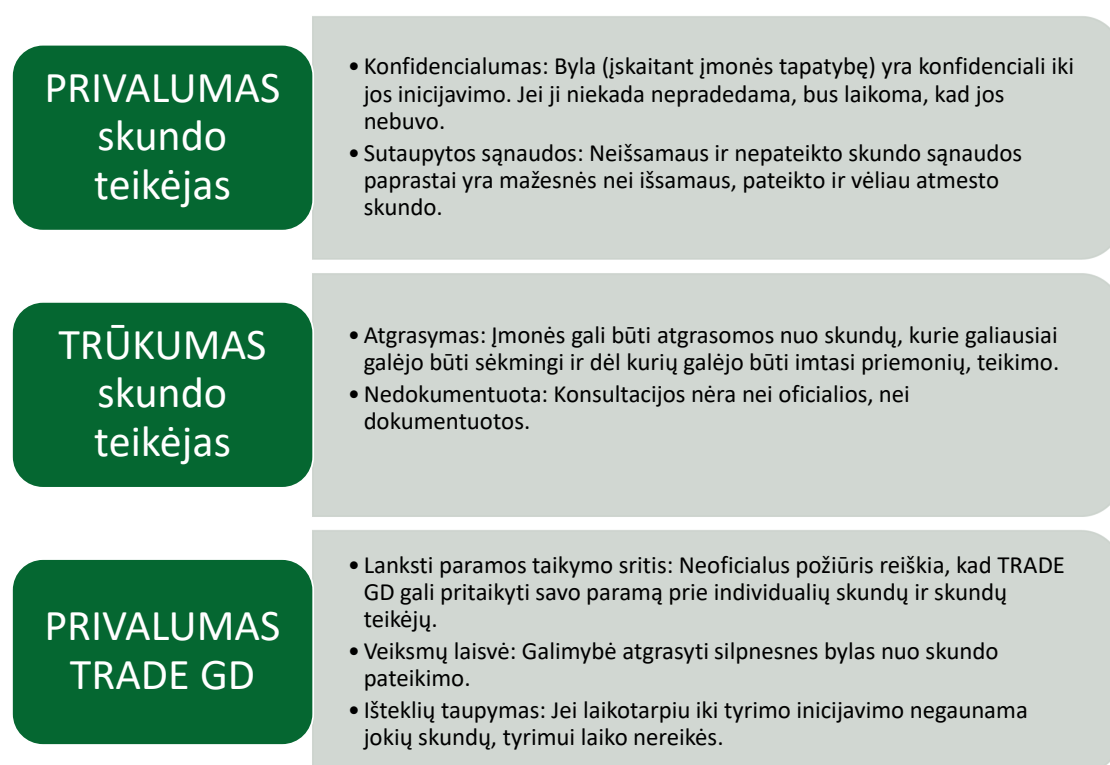
44 2016–2018 m. Komisija atmetė tik vieną oficialiai pateiktą skundą. Per tą patį laikotarpį keturi skundų pateikėjai atsiėmė skundus prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą. Nedaug pareiškimų atsiimama ir atmetama dėl nuodugnaus, nors ir neoficialaus, pagalbos teikimo ir tikrinimo proceso, per kurį prieš oficialiai pateikiant skundą vyksta konsultacijos. Šis procesas suteikia šalims galimybę parengti rimtesnę

¹³ Reglamento (ES) 2016/1036 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2017/2321 ir Reglamentu (ES) 2018/825, 5 straipsnio 3 dalis.

bylą, todėl tikėtina, kad TRADE GD pradės tyrimą. Tačiau TRADE GD konsultacijos gali atgrasyti šalį nuo oficialaus pareiškimo pateikimo.

45 Šis sprendimas turi ir teigiamą, ir neigiamą poveikį (žr. **6 diagramą**). Nors neoficialios konsultacijos grindžiami reglamentuose nustatytais dempingo, subsidijų, žalos, priežastinio ryšio kriterijais ir vidaus politikos pastabomis, jos nėra skaidrios ir nėra jokių TRADE GD suteiktų konsultacijų šalims įrašų ar konkrečių gairių šiuo klausimu. Kita vertus, jos suteikia galimybę gerokai padidinti efektyvumą tiek TRADE GD, tiek skundo teikėjams.

6 diagrama. Neoficialaus išankstinio inicijavimo proceso privalumai ir trūkumai

Šaltinis: Audito Rūmai.

Su prekybos apsaugos priemonėmis susijusios analizės yra patikimos, tačiau galėtų būti patobulinti kai kurie Sąjungos interesų testo aspektai

46 Mūsų atrinktų atvejų apžvalga parodė, kad su priemonėmis susiję Komisijos skaičiavimai ir analizės yra patikimi. Kai kuriais atvejais Komisija savo analizėse žengė dar vieną žingsnį, siekdama užtikrinti, kad skaičiavimai iš tiesų atspindėtų rinkos realijas (žr. **5 langelį**). Analizėse vadovautasi TRADE GD nustatyta išsamia metodika. Neradome jokių išvadų, prieštaraujančių ES ar PPO teismų praktikai, pavyzdžiui. Komisija taiko

organizacines priemonės, siekdamą užtikrinti, kad jos praktikoje būtų visapusiškai atsižvelgiama į ES ir tarptautinę teismų praktiką ir kad ji būtų nuosekliai taikoma visais atvejais.

5 langelis

Tinkamos TRADE GD analizės pavyzdys

Tiriamasis produktas į ES importuotas dviem būdais: 1) su eksportuojančiu gamintoju susijusios ES įmonės produktą pirko tolesniam pardavimui arba perdirbimui; ir 2) produktą pirko su gamintoju nesusijusios ES įmonės. Toliau perdirbtas produktas nepateko į produkto apibrėžtąją sritį.

TRADE GD padarė išvadą, kad tiesioginis produkto importas nesusijusiems gamintojams buvo per mažas, kad būtų galima apskaičiuoti dempingo skirtumą. Todėl pardavimas susijusioms įmonėms buvo įtrauktas, tačiau sąnaudos buvo perskaičiuotos pagal toliau perdirbto produkto kainą. Tai yra gera praktika, nes TRADE GD nagrinėjo įvairius metodus ir nuodugniai patikrino, kaip geriausiai atsižvelgti į komercines realijas atskirais atvejais.

47 Nors tyrimai atliekami laikantis teisinių reikalavimų ir Komisijos metodikos, dar yra ką tobulinti, kiek tai susiję su atitinkamų konkurencijos aspektų nagrinėjimu atliekant Sąjungos interesų testą. Tai ypač svarbu, atsižvelgiant į galimą bet kokių priemonių ekonominį poveikį.

48 Kadangi atliekant Sąjungos interesų testą vertinamas galimas PAP poveikis ES importuotojams, naudotojams ir vartotojams, TRADE GD, be kita ko, turėtų įvertinti, ar galimos priemonės gali turėti kokių nors neproporcingų pasekmių. Dėl jų gali padidėti rizika konkurencijai, pavyzdžiui, tiekimo grandinių pertrūkiai. Pavyzdžiui, tai galėtų būti taikoma, kai produktą, kuriam taikomos priemonės, naudoja dviejų rūšių naudotojai:

- naudotojai, kurie yra vertikalčiai integruoti į grupę, gaminančią produktą, kuriam taikomos priemonės;
- nepriklausomi, neintegruoti naudotojai, kurie neturi prieigos prie pagrindinės gamybos sudedamosios dalies (produkto, kuriam taikomos priemonės) savo įmonių grupėje ir todėl privalo tiekti produktus iš gamybos pramonės.

Nepriklausomi naudotojai gali atsidurti tokioje padėtyje, kai jiems sunku gauti žaliavų, arba jie turi rasti naujų tiekėjų kitose trečiosiose šalyse.

49 Kalbant apie konkurencijos aspektus, nustatėme, kad TRADE GD savo analizes grindė šalių pateikta informacija. Kai kuriais mūsų audituotais atvejais nustatėme, kad kai kurie šalių argumentai (pavyzdžiui, baimė dėl tiekimo problemų) buvo atmesti išsamiai jų nepagrindus. Komisija savo analizėje daugiausia dėmesio skyrė padėčiai tyrimo metu ir praeityje. Nors daugeliu mūsų audituotų atvejų buvo paminėtos Sąjungos interesų tyrimo perspektyvinių aspektų analizės, į jas nebuvo įtraukta išsamiai i) priemonių poveikio tiksliniam importui analizė ir ii) galimas poveikis tiekimo grandinėms, pavyzdžiui, galimybė importuoti iš kitų trečiųjų šalių.

50 Nustatėme, kad Sąjungos interesų testas visada buvo atliekamas ir minimas įgyvendinimo sprendimuose. Nuo 2012 m. pradžios nė vienas tyrimas nebuvo baigtas netaikant priemonių vien dėl Sąjungos interesų testo. Tačiau dviem atvejais tai iš tikrųjų turėjo įtakos priemonių formai ar trukmei.

Komisija neišnaudoja visų stebėjimo ir tolesnių veiksmų priemonių galimybių

51 Nustatytos priemonės yra veiksmingos tik tuomet, jei muitai galiausiai surenkami tol, kol tęsiasi nesąžininga prekyba, ir jei laikomasi nustatytų konkrečių sąlygų (pavyzdžiui, minimalios kainos arba kiekių kvotos). Priešingu atveju nesąžiningos prekybos problemos nebus sprendžiamos, o ES pramonė liks neapsaugota.

52 Nacionalinės muitinės yra atsakingos už muitų surinkimą. Kad jų surinkimas būtų veiksmingas, labai svarbu tiksliai apibūdinti produktą, kuriam taikomos priemonės. Kiti Komisijos padaliniai taip pat dalyvauja stebint, kaip veiksmingai renkami muitai (TAXUD GD, BUDG GD). Tačiau TRADE GD taip pat turi įvairių priemonių, kuriomis remiamas veiksmingas priemonių įgyvendinimas.

53 Todėl vertinome, ar Komisija:

- a) tinkamai parengė priemones, visų pirma produktų aprašymus, kad būtų lengviau juos surinkti;
- b) veiksmingai naudojo savo stebėjimo ir tolesnių veiksmų priemones;
- c) tinkamai pranešė apie savo veiklą PAP srityje, įskaitant jos poveikį.

Komisija dėjo pastangas, kad išspręstų problemas, susijusias su PAP muitų rinkimu

54 PAP muitų surinkimas gali būti problema muitinėms, nes šis surinkimas susijęs su dviem teisiniais pagrindais: vienu reglamentuojama prekybos politika (visų pirma Komisijos reglamentai, kuriais nustatomi muitai konkrečioms produktams), kitu – muitų politika (visų pirma Sąjungos muitinės kodeksas, įskaitant Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodus).

55 Komisijos reglamentuose, kuriais nustatomi PAP muitai, pateikiami išsamūs atitinkamų produktų aprašymai. Tai padeda nacionalinėms muitinėms, kurios paprastai remiasi KN kodais, importo etape nustatyti produktus, kuriems taikomi muitai. TRADE GD bendradarbiauja su TAXUD GD, siekdamas užtikrinti, kad šie aprašymai būtų aiškūs ir nedviprasmiški muitinėms. Tai nustatėme visais, išskyrus vieną iš mūsų patikrintų atvejų, kai dėl Komisijos įgyvendinimo reglamento pavadinimo ir produkto aprašymo muitinėms kilo painiava (žr. [6 langelį](#)), ir tai paskatino muitinės prašyti Komisijos paaiškinimo.

6 langelis

Biodyzelinas

Antidempingo / antisubsidijų įgyvendinimo reglamentų pavadinime ir produkto aprašyme vartojamas terminas „biodyzelinas“ skiriasi nuo muitų teisės aktuose vartojamos terminologijos. Antidempingo / antisubsidijų reglamentuose biodyzelinas apima platesnį produktų asortimentą. Pavyzdžiui, muitų teisės aktuose tam tikros rūšies produktai, kurių sudėtyje yra biodyzelino, neklasifikuojami priskiriant KN kodą 271 019, o antidempingo / subsidijų teisės aktuose tokie produktai laikomi biodyzelinu.

56 KN kodai taip pat gali apimti platesnę produktų kategoriją nei pačios PAP. Tuomet Komisija produktams, kuriems taikomos PAP, sukuria specialius, ilgesnius kodus (vadinamuosius TARIC kodus).

57 Dėl PAP muitų poveikio apyvartai ir pelnui susijusios įmonės yra linkusios bandyti jų išvengti. Taip gali atsitikti, pavyzdžiui, apgaulingai deklaruojant, kad prekės yra kilusios iš kitos šalies, kuriai netaikomi PAP muitai. Jei Komisija sužino apie tokią praktiką ir gali tai įrodyti, ji gali išplėsti muitų taikymą tokių šalių produktams, kad užtikrintų tinkamą ES pramonės apsaugą. Tokiomis aplinkybėmis Komisija vartojo terminą „siunčiama iš“. Kai kuriais atvejais valstybių narių muitinėms buvo sunku įgyvendinti teisės aktus vartojant šį terminą, nes nėra vienos bendros apibrėžties ir jos

neapima muitų teisės aktai. Nepaisant kelių Komisijos paaiškinimų, šis klausimas vis dar nėra aiškus visoms nacionalinėms muitinėms.

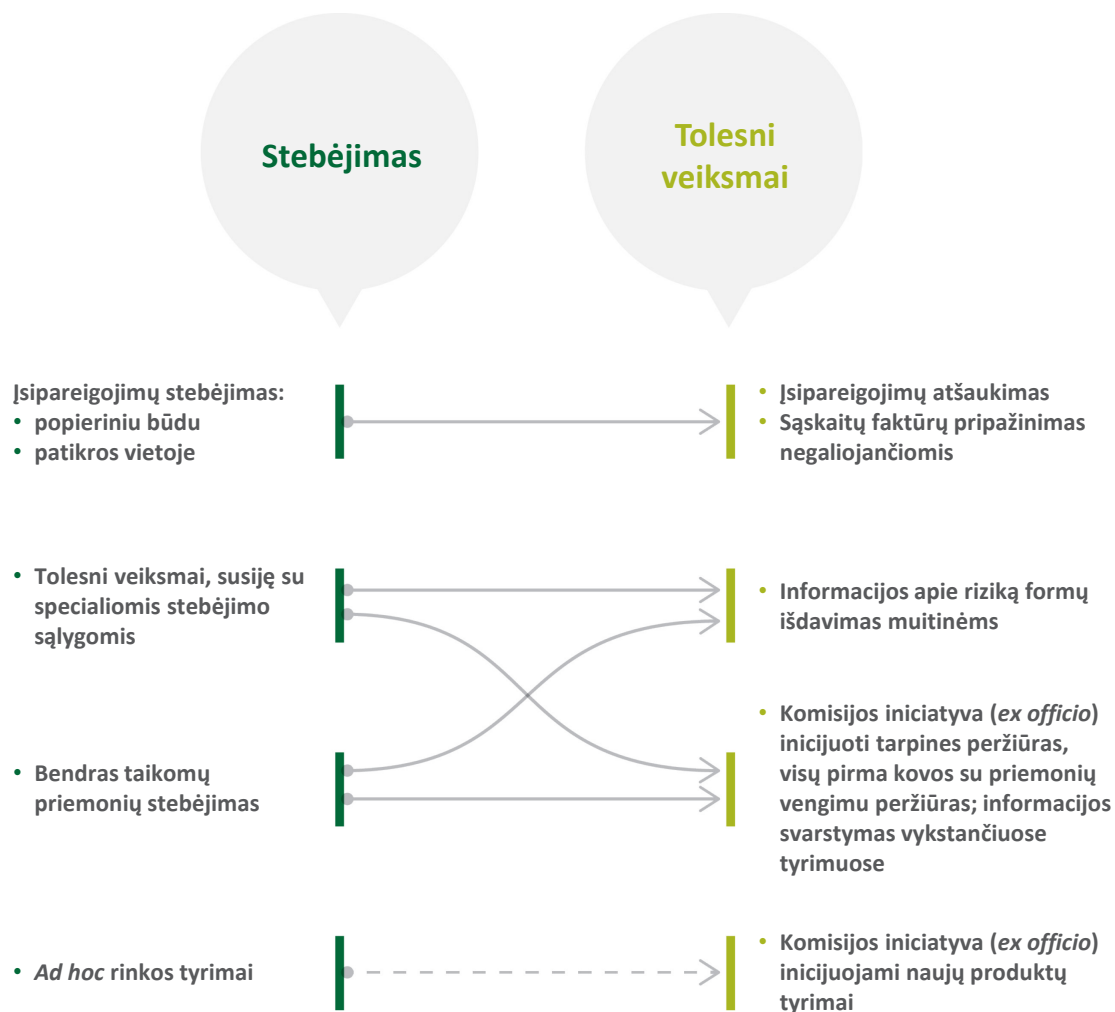
Priemonių stebėjimo būdas yra išsamus, tačiau iš esmės apribotas teisiniais įsipareigojimais, o veiksmams neteikiama pirmenybė

58 Siekdama užtikrinti, kad PAP būtų tinkamai įgyvendintos ir veiksmingos, Komisija gali naudoti įvairias stebėjimo ir tolesnes priemones (žr. [7 diagramą](#)). Pagal teisės aktus Komisija privalo:

- stebėti įsipareigojimus. Tai – savanoriški įmonių, kurios į ES eksportuoja produktus, kuriems taikomi PAP muitai, įsipareigojimai, kuriems pritaria Komisija. Įsipareigojimai pakeičia antidempingo ir antisubsidijų muitus minimalia importo kaina; t. y. importuotojas įsipareigoja parduoti už kainą, kuri nėra mažesnė už sutartą mažiausią kainą.
- imtis tolesnių veiksmų dėl specialių stebėjimo sąlygų, jei jos yra įtrauktos į reglamentus, kuriais nustatomos prekybos apsaugos priemonės konkrečioms produktams. Jų paskirtis – kuo labiau sumažinti priemonių vengimo riziką tais atvejais, kai skirtingiems eksportuotojams taikomos maito normos labai skiriasi.

Kitos stebėjimo veiklos apimtis priklauso Komisijos diskrecijai.

7 diagrama. PA priemonių stebėjimas ir tolesnės priemonės

Šaltinis: Audito Rūmai.

59 Didžiąją dalį savo ribotų stebėjimo išteklių (2,5 visos darbo dienos ekvivalento) Komisija naudoja įsipareigojimams. Nustatėme, kad Komisija tinkamai tikrina atitiktį įsipareigojimams, taikydama i) dokumentų patikra pagrįstus metodus, siekiant patikrinti atitiktį popieriuje ir ii) eksportuojančių įmonių patalpose atliekamą fizinės atitikties patikrinimą, nes kitaip sunku patikrinti, ar nesilaikoma minimalios importo kainos.

60 Komisija atlieka dokumentų patikras, daugiausia naudodamasi eksportuotojų pateiktais ketvirtiniais įrašais. Mūsų imtyje jie buvo išsamūs. Kai kuriais atvejais Komisija tikrina papildomus įrodymus (pavyzdžiui, gautus iš pramonės asociacijų), jei į įsipareigojimą taip pat įtrauktas metinis produkto importo lygis. Tikrinimo vizitai buvo išsamūs, o susijusi analizė buvo detali ir tinkamai dokumentuota. Nors Komisija stengiasi aplankyti visas įmones su įsipareigojimais, kol taikomos priemonės, ji nesugebėjo to padaryti dviem naujausiais atvejais. Faktinis apsilankymų dažnumas

priklausė nuo išteklių, Komisija netaikė jokių konkrečių kriterijų ir neatliko struktūrizuotos rizikos analizės, kad nuspręstų, kuriose įmonėse lankytis.

61 Vykdydama stebėjimą, Komisija gali atšaukti įsipareigojimą. Ji tai padarė daugiau kaip 20 įmonių atveju dviem naujausiais atvejais su įsipareigojimais. Mūsų atlikta tokių atvejų imties apžvalga parodė, kad šie sprendimai buvo tinkamai pagrįsti.

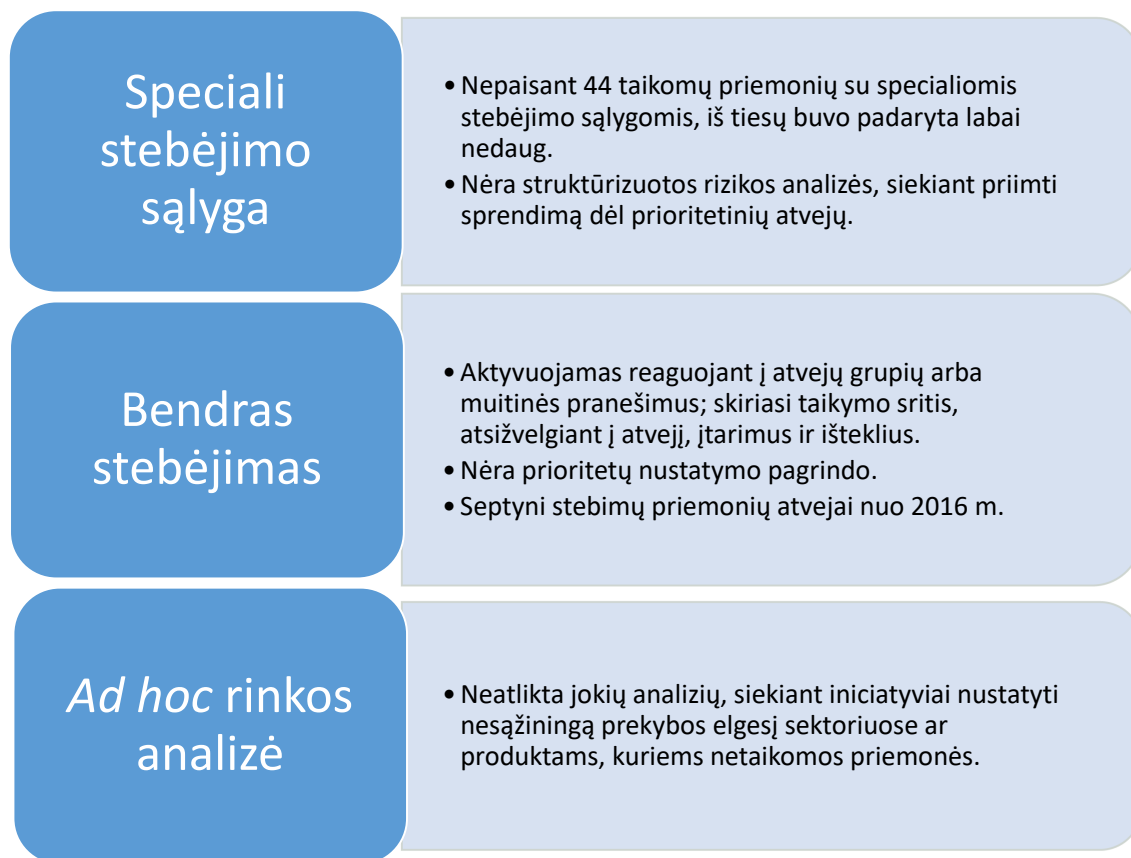
Įsipareigojimo atšaukimas netaikomas atgaline data. Todėl teoriškai ankstesni prekių pardavimai pažeidžiant įsipareigojimą liktų be nuobaudų. Atsižvelgdama į didėjantį neatitikties atvejų skaičių ir būtinybę jiems veiksmingai skirti baudas, 2016 m. Komisija pradėjo taikyti sąskaitų faktūrų, konkrečiai susijusių su įsipareigojimo pažeidimais, pripažinimo negaliojančiomis praktiką. Su atitinkamu laikotarpiu susijusios sąskaitos faktūros gali būti pripažintos negaliojančiomis net ir pasibaigus priemonių galiojimui.

62 Tai rodo, kad Komisija aktyviai siekė užtikrinti, kad priemonės būtų veiksmingos. Tačiau muitinėms vis dar sunku atgaline data surinkti muitus, atsiradusius dėl negaliojimo pripažinimo, nes įsipareigojimams netaikomos garantijos¹⁴, o skolos muitinei senaties terminas gali būti pasibaigęs. Keturi iš 12 atvejų, kuriuose Komisija taikė šį „negaliojimo pripažinimą“, buvo apskųsti Europos Teisingumo Teismui.

63 Atsižvelgiant į labai didelį su įsipareigojimų stebėjimu susijusį darbo krūvį, Komisijos darbas, susijęs su kitų rūšių stebėjimu, pastaraisiais metais buvo ribotas (žr. **8 diagramą**). Šiai veiklai trūko sistemingos analizės, kad būtų galima nustatyti rizikingiausius atvejus, o tai ypač svarbu tais atvejais, kai ištekliai yra riboti. Kalbant apie specialias stebėjimo sąlygas (žr. **58 dalį**), Komisija nustatė išsamias taisykles, kada jas taikyti ir (arba) įtraukti į reglamentą. Jos vidaus gairėse pabrėžta, kad darbuotojai turėtų griežtai ir nuosekliai taikyti specialios stebėjimo nuostatos taikymo sąlygas. Pastebime, kad dėl ribotų žmogiškųjų išteklių kyla rizika, kad stebėjimo veikla bus sumažinta dėl šių apribojimų, o ne dėl to, kad iš tikrųjų yra nedidelė neatitikties rizika.

¹⁴ Garantijos yra mechanizmas, užtikrinantis muitų sumokėjimą per nustatytą laikotarpį.

8 diagrama. Stebėjimo veiklos apimtis

Šaltinis: Audito Rūmai.

64 Atsižvelgdama į stebėjimo veiklą arba reaguodama į iš muitinių ar kitų šaltinių gautus įspėjimus, Komisija parengia rizikos informacijos formas. Jos siunčiamos muitinėms, kad šios žinotų apie konkrečias rizikas (pavyzdžiui, konkrečios įmonės pardavimus mažesne nei minimali importo kaina arba perkrovimus). Muitinės turėtų įtraukti šią informaciją į savo rizikos vertinimus ir būti budresnės konkrečiais klausimais atliekant muitinį tikrinimą. Nustatėme, kad Komisija tinkamai ir dažnai naudoja šią priemonę.

65 Vadovaujantis pagrindiniais AS ir AD tyrimų reglamentais, Komisijai suteikiami įgaliojimai inicijuoti savo tyrimus („*ex officio*“). Paprastai taip atsitinka tada, kai nustatoma, kad priemonės nėra veiksmingos (pavyzdžiui, dėl priemonių vengimo), arba kai Komisija per pradinį tyrimą sužino apie naujus aspektus (pavyzdžiui, naujas subsidijų schemas), tačiau negali į juos atsižvelgti (pavyzdžiui, dėl to, kad jos buvo taikomos po tiriamojo laikotarpio). Tokiais atvejais Komisija gali turėti geresnes galimybes nei pramonės sektorius gauti įrodymų arba pramonės sektorius gali nenorėti pateikti skundo baimindamasi atsakomųjų veiksmų.

66 Teisiniai reikalavimai pradėti bylą *ex officio* išlieka tokie patys kaip ir kitoms byloms, iškeltoms pramonės sektoriaus prašymu. Mūsų atlikta trijų *ex officio* bylų peržiūra parodė, kad jos atitiko bendruosius pagrindinių reglamentų reikalavimus.

67 Komisija niekada nepradėjo *ex officio* (AD arba AS) tyrimų dėl produktų, kuriems anksčiau nebuvo taikomos priemonės, nors pagal pagrindinius reglamentus tai leidžiama ypatingomis aplinkybėmis. Be to, 2018 m. modernizavimo procesas sustiprino galimybę atlikti *ex officio* tyrimus tais atvejais, kai įmonės baiminasi atsakomųjų veiksmų. Nepaisant to, Komisija neapibrėžė, kokios yra ypatingos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti taikoma *ex officio* intervencija.

68 Kadangi Komisija nėra įdiegusi sistemingo rinkos stebėjimo (žr. [7 diagramą](#)), net teoriškai ji negalėtų iniciatyviai nustatyti galimos nesąžiningos prekybos naujuose sektoriuose. Iš esmės tai reiškia, kad *ex officio* tyrimai apsiriboja tarpinėmis arba priemonių vengimo peržiūromis (žr. [07 dalį](#)).

Komisijos ataskaitose daugiausia dėmesio skiriama veiklai, o ne poveikiui

69 Komisija teikia savo veiksmingumo, dėl įvairiais būdais taikomų prekybos apsaugos priemonių, ataskaitas. Tai apima su bylomis susijusios informacijos ir sektorių bei statistinių duomenų suvestinių skelbimą Komisijos interneto svetainėje, TRADE GD metinėje veiklos ataskaitoje ir specialiąją metinę ataskaitą, kurią pagal pagrindinius reglamentus Komisija turi nusiųsti Parlamentui ir Tarybai. Pastaraisiais metais Komisija pagerino metinės ataskaitos pateikimą laiku (2018 m. ataskaitą ji paskelbė 2019 m. kovo mėn.) ir atsižvelgė į visus pagrindiniame reglamente nustatytus reikalavimus.

70 Metinėje ataskaitoje pateikiama gera ir teisinga apžvalga apie tai, ką Komisija daro PAP srityje, ir kaip ji sėkmingai gynė priemones teisme. Taigi ataskaita atitinka reglamentų reikalavimus, tačiau joje pateikiama tik ribota nustatytų tendencijų pagrindinių priežasčių kokybinė analizė (pavyzdžiui, dėl trečiųjų šalių taikomų PAP arba priemonių prieinamumo MVJ). Ataskaitoje taip pat pateikiama mažai informacijos apie veiklos veiksmingumą ir poveikį, visų pirma kiek tai susiję su ekonomikos augimu ir darbo vietų kūrimu.

71 TRADE GD, kaip ir kiekvienas Komisijos generalinis direktoratas, turėjo suderinti savo 2016–2020 m. laikotarpio strateginius tikslus su bendrais Komisijos politikos tikslais. Savo 2016–2020 m. strateginiame plane jis padarė išvadą, kad visa prekybos

apsaugos politika turėtų padėti siekti bendro Komisijos tikslo skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

72 Tačiau TRADE GD nepateikia aiškaus ir išsamaus PAP poveikio ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui vaizdo, nes šiuo atžvilgiu atliko tik ribotus vertinimus. Konkrečių priemonių vertinimas tam tikru mastu yra įtrauktas į tyrimus per peržiūros procesus (įskaitant tarpines peržiūras), kurias gali būti paprašyta atlikti bet kuriuo metu, jei pasikeičia aplinkybės. Prieš modernizuodama taisykles (žr. **13** dalį) Komisija taip pat atliko galimo poveikio užimtumui vertinimą, atsižvelgdama į pasirinktą teisėkūros galimybę. Tačiau tai buvo vienkartinis veiksmas. Komisija taip pat pateikė dalinius poveikio darbo vietų kūrimui tam tikruose sektoriuose (pavyzdžiui, plieno arba elektrinių dviračių) įverčius ir kai kurias išvadas įtraukė į savo metines ataskaitas (pavyzdžiui, 2018 m.). Tačiau šie daliniai ar vienkartiniai veiksmai negali visiškai pakeisti reguliaraus bendro politikos ekonominio poveikio vertinimo.

73 Remdamiesi viešai prieinama informacija ir interviu su suinteresuotaisiais subjektais nustatėme, kad PAP poveikis ES pramonės sektorių ekonominei padėčiai tiekimo grandinėse yra nevienodas (žr. **9 diagramą**):

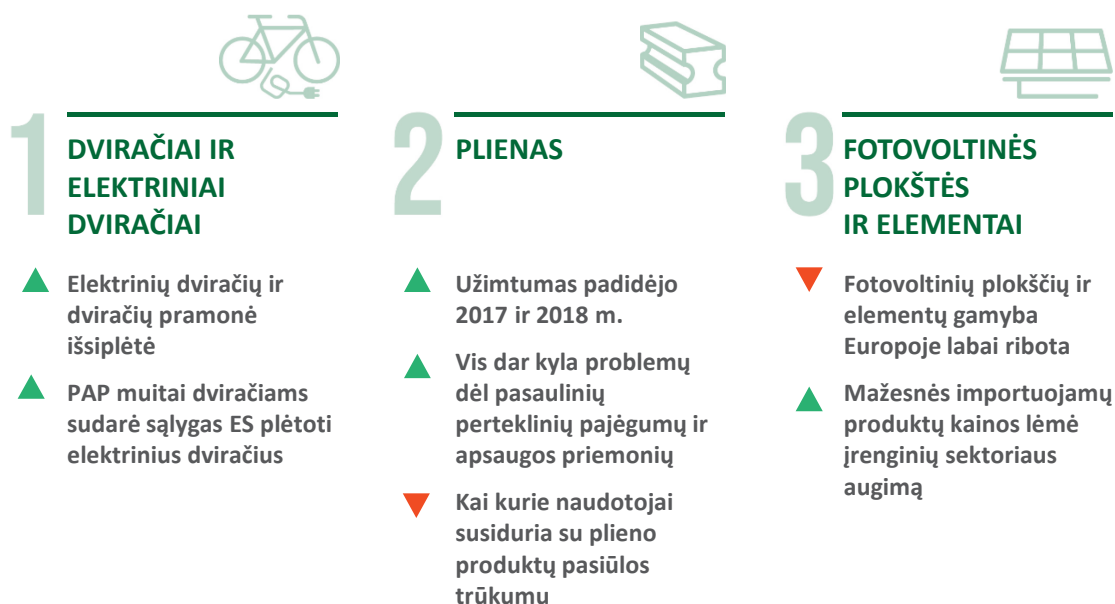
- Aiškiai teigiamas poveikis elektrinių dviračių sektoriui. Jei priemonės nebūtų taikomos, gamyba Europoje tikriausiai būtų buvusi nutraukta. Be to, PAP priemonės įprastiems dviračiams ir dviračių dalims buvo labai svarbios, kad ES dviračių gamintojai galėtų investuoti į savo elektrinių dviračių gamybą ir ją plėtoti¹⁵.
- Svarbus paramos plieno pramonei šaltinis. Taikant PAP kai kuriems produktams pavyko apsaugoti didelę ES plieno pramonės dalį, o importas iš tikslinių šalių ženkliai sumažėjo¹⁶. Tačiau importas iš kitų trečiųjų šalių didžiaja dalimi kompensavo nuosmukį. Taip pat pastebėjome neigiamas pasekmes tam tikriems rinkos segmentams, kuriuose trūko pasiūlos. Be to, dėl vieno plieno produkto taikomų PAP padidėjo kito plieno produkto eksportas iš Kinijos.

¹⁵ „European bicycle market employment and investment figures in 2018“. *Europos dviračių gamintojų asociacija ir Europos dviračių pramonės konfederacija*. Paskelbta <http://ebma-brussels.eu/wp-content/uploads/2019/03/OPEN-EU-Bicycle-Industry-Employment-and-Investment-Study-2019-with-2018-data.pdf>.

¹⁶ „Making sense of steel’s turbulent trade climate“, BCG. Paskelbta <https://www.bcg.com/publications/2019/steel-turbulent-trade-climate.aspx>.

- Labai ribotas poveikis fotovoltinių plokščių pramonei. Nepaisant kelerius metus fotovoltinėms plokštėms ir moduliams taikomų priemonių, pastaraisiais metais ES sektoriuje įvyko bankrotų ir jis labai susitraukė. Kita vertus, ES saulės energijos įrenginių pramonės tendencijos yra labai teigiamos, ir ji gauna naudos iš importo iš Kinijos (šiuo metu priemonės netaikomos)¹⁷. Be PAP, visam saulės energijos sektoriui didelį poveikį daro politiniai sprendimai dėl aplinkos ir klimato kaitos.

9 diagrama. PAP sprendimų poveikis atrinktuose sektoriuose

Šaltinis: Audito Rūmai.

74 Galiausiai pažymime, kad TRADE GD atliekama analitinė duomenų apie muitų surinkimo normą (t. y. apie finansinį poveikį) peržiūra galėtų ne tik išryškinti proceso neveiksmingumą, bet ir padėti pagerinti sprendimų priėmimą ateityje (visų pirma priemonių rengimo būdą). Šiuo metu šia galimybe nesinaudojama, nes TRADE GD neanalizuoja duomenų:

- apie tai, koku mastu renkami muitai ir kokių problemų iškyla;
- apie sumas, susigrąžintas dėl pripažintų negaliojančiomis sąskaitų faktūrų (žr. 61 ir 62 dalis).

¹⁷ „The European PV market outlook“, Pietro Radoia, 2019 m. kovo mėn. Paskelbta <https://www.solarpowersummit.org/wp-content/uploads/2019/03/Day-1-European-Market-Outlook.pdf>

Komisija yra aktyvi pasaulinės prekybos dalyvė, tačiau sistemingai neteikia pirmenybės veiklai

75 Dinamiškoje prekybos srityje Komisija turi būti gerai pasirengusi ir lanksti, kad galėtų veiksmingai reaguoti į pasaulinius iššūkius. Šie iššūkiai yra dabartinė krizė PPO (visų pirma susijusi su apeliaciniu komitetu), „Brexit’as“ ir didėjanti darbo ir aplinkos standartų svarba skatinant darnų vystymąsi. Be to, Komisija ne tik reaguoja į Europos pramonės atstovų skundus, bet ir gali atlikti tam tikrą vaidmenį gindama ES pramonės sektorius, kuriuos tiria trečiosios šalys.

76 Todėl vertinome, ar TRADE GD:

- a) turėjo pakankamai žmogiškųjų išteklių;
- b) tinkamai reagavo į trečiųjų šalių priemonės prieš ES pramonę;
- c) tinkamai reagavo į su PAP susijusius pasaulinius iššūkius.

Geras darbo krūvio valdymas reiškė, kad žmogiškųjų išteklių apribojimai neturėjo poveikio tyrimams

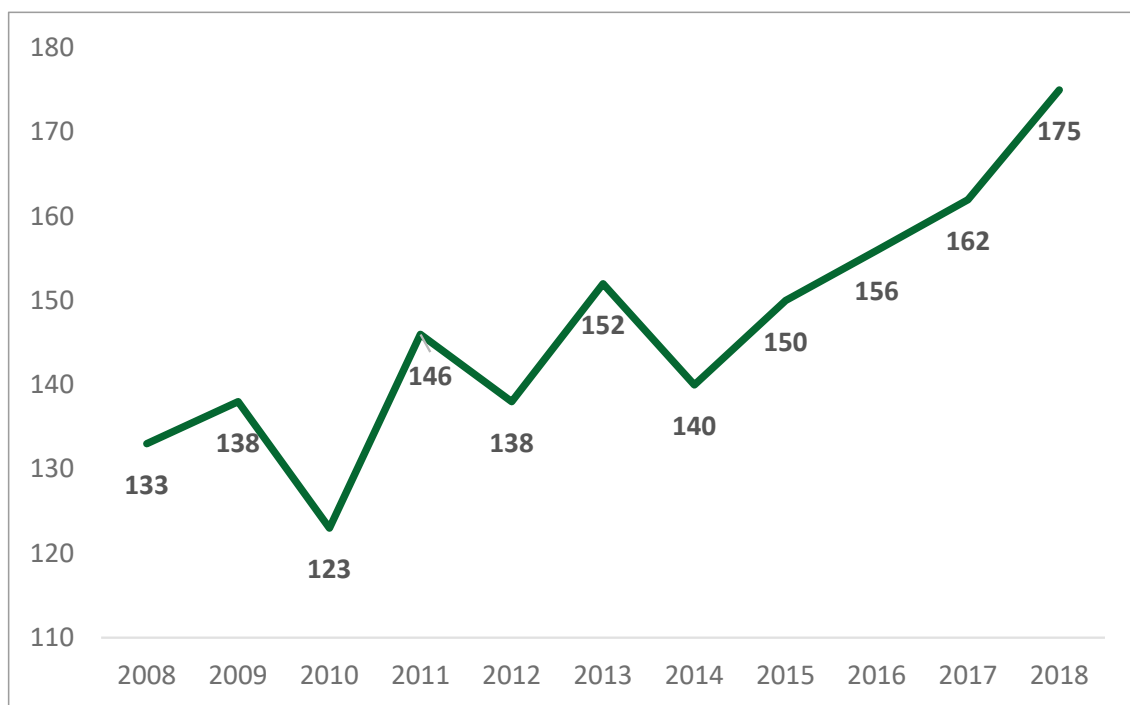
77 Pastaraisiais metais Komisija susidūrė su keliais naujais ar didesniais iššūkiais PAP srityje. Tarp jų – bendras techninis vystymasis (sudėtingesni produktai) ir prekybos modernizavimas (žr. 13 dalį). Be to, PAP srityje dirbančių darbuotojų skaičius yra daugiau kaip 14 % mažesnis nei prieš 10 metų. Dėl to atsirado didelių išteklių apribojimų, kuriuos TRADE GD paminėjo savo naujausiuose prašymuose skirti darbuotojų. Atsižvelgiant į Komisijos prioritetus, TRADE GD tiesiogiai už PAP atsakingo direktorato darbuotojų skaičiaus padidėjimas 2016–2018 m. buvo labai nedidelis (vienas ar du etatai per metus).

78 Išteklių apribojimus iš dalies kompensavo gera TRADE DG darbo krūvio valdymo sistema, ir jie neturėjo poveikio tyrimų kokybei ar savalaikiškumui. Tačiau dėl ribotų išteklių TRADE GD turėjo apriboti tam tikrą veiklą, pavyzdžiui, informavimo veiklą ir stebėjimą (žr. 37 ir 63 dalis), o tai gali turėti reikšmingą poveikį bendram prekybos apsaugos politikos veiksmingumui. Taip pat pažymime, kad Komisija negali prašyti papildomų rezervinių išteklių, jei skundų skaičius netikėtai padidėja (pavyzdžiui, pasikeitus prekybos praktikai svarbioje trečiojoje šalyje).

Komisija gina Europos pramonės interesus, tačiau sistemingai nenustato savo veiksmų prioritetų

79 Pastaraisiais metais tarptautinė prekyba anaipol nebuvo stabili. Todėl šalys dažniau taikė PAP, taip pat ir prieš ES (žr. [10 diagramą](#)). Daugiausia tokių atvejų nustatyta JAV (34 – 2018 m., palyginti su 18 – 2015 m.), tačiau pastaruoju metu PAP geografinis pasiskirstymas didėja ir jomis naudojasi daugiau šalių (pavyzdžiui, Kolumbija, Madagaskaras ir kai kurios Persijos įlankos valstybės).

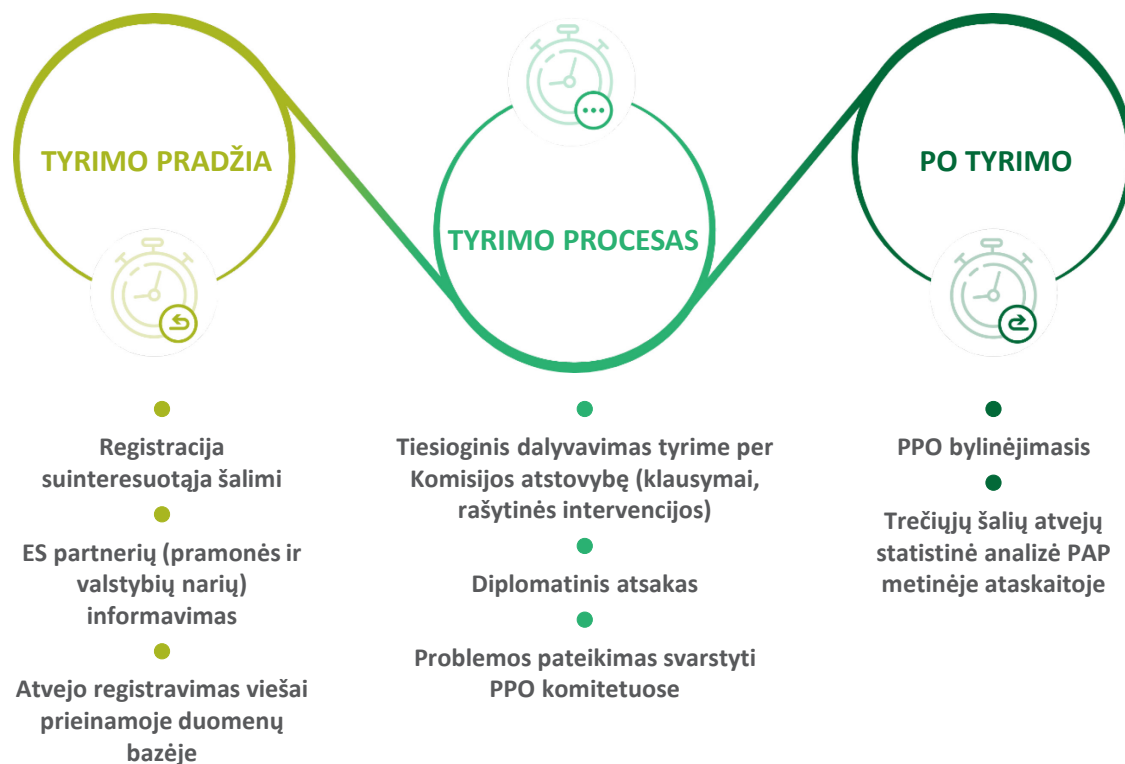
10 diagrama. Trečiųjų šalių PA priemonių prieš ES skaičius

Šaltinis: Europos Komisija.

80 ES naudoja įvairias priemones šiems pokyčiams stebėti ir į juos reaguoti. Iš esmės Komisija registruojasi kaip suinteresuotoji šalis ir tada tiesiogiai dalyvauja konkrečiuose trečiųjų šalių inicijuotuose tyrimuose. Ji taip pat gali pasirinkti diplomatinį atsaką ir (arba) nuspręsti pateikti klausimą PPO komitetui (žr. [11 diagramą](#)).

11 diagrama. Komisijos intervencijos priemonės trečiųjų šalių tyrimuose

Šaltinis: Audito Rūmai.

81 Nustatėme, kad Komisija aktyviai naudoja turimomis priemonėmis. Komisija taip pat tinkamai informuoja atitinkamus ES partnerius apie pradėtus tyrimus ir registruoja atvejus viešojoje duomenų bazėje, kad būtų galima stebėti jų statusą. Toliau PAP metinėje ataskaitoje pateikiamas platesnis trečiųjų šalių priemonių statistinis vaizdas, tačiau joje nepaaiškintos pagrindinės stebimų tendencijų priežastys (žr. 70 dalį).

82 Savo intervencijose, tiek trečiųjų šalių tyrimuose, tiek PPO komitetuose, Komisija pateikė išsamią techninę analizę ir išreiškė susirūpinimą keliais aspektais. Tai buvo formalūs aspektai (pavyzdžiui, teisė gauti informaciją ir teisingas indeksų naudojimas) ir dalykiniai aspektai (pavyzdžiui, tariamų subsidijų pobūdis, žalos apskaičiavimas ir žalos bei dempingo / subsidijų priežastinis ryšys). Kai kuriais atvejais Komisijos intervencijos davė geresnių rezultatų ES pramonei (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Komisijos dalyvavimo trečiųjų šalių tyrimuose poveikis: atrinkti atvejai nuo 2018 m.

Produktas	Priemonių šalis	Priemonių rūšis	Rezultatai	Ekonominis poveikis
Padangos	Turkija	Apsaugos priemonės	Tyrimo baigimas be muitų	ES eksporto vertė – 450 mln. EUR
Akrilo pluoštas	Indija	AD	Tyrimo baigimas be muitų	ES eksporto vertė – 7 mln. EUR
Nepadengtas popierius (Portugalija)	JAV	AD	Muito sumažinimas nuo 37 % (galutinis nustatymas) iki 1,75 % (galutinis muitas)	ES eksporto vertė – 160 mln. USD

Šaltinis: Europos Komisija.

83 Nors ES apsaugos veiksmai patikimi, jie labai skiriasi savo intensyvumu (pavyzdžiui, intervencijų skaičiumi) ir apimtimi (pavyzdžiui, intervencijos etapais ir pateiktų argumentų rūšimis), priklausomai nuo atvejo ir susijusių klausimų. Dėl konkrečios reagavimo rūšies ir apimties (arba jos nebuvimo) sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju, o Komisija neturi gairių, kuriose būtų nustatytos jos prioritetų nustatymo taisyklės ar kriterijai. Tačiau šis aspektas yra svarbus, ypač atsižvelgiant į ribotus turimus išteklius (trečiųjų šalių darbui skiriami tik keturi ar penki visos darbo dienos ekvivalentai) ir didėjančių atvejų skaičių. Komisija mus informavo, kad svarbūs, nors ir neoficialūs, kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti sprendžiant dėl intervencijos apimties, yra atvejo ekonominė svarba ir jo sisteminis aspektas.

ES stengiasi atsižvelgti į iššūkius ateityje

84 Be savo įprasto darbo PPO komitetuose, kuriuose ji aktyviai atstovauja ES valstybėms narėms, Komisija neseniai ėmėsi veiksmų, kad pagerintų bendrą PPO sistemos veikimą. Šie patobulinimai buvo būtini atsižvelgiant į gilią PPO taisyklėmis grindžiamos sistemos krizę. Daugeliui šiandienos pagrindinių prekybos politikos iššūkių, pavyzdžiui, kaip spręsti Kinijos valstybės vadovaujamo ekonomikos modelio klausimą, PPO taisyklės nėra veiksmingai taikomos. Šiuo tikslu 2018 m. Komisija paskelbė koncepcijos dokumentą, kuriuo ketinta remtis diskutuojant su kitomis institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais. Dokumente pateikti pasiūlymai dėl bendro PPO veikimo, ginčų sprendimo ir konkrečių PAP procedūrų (žr. [7 langelį](#)).

7 langelis

PAP klausimai Komisijos koncepcijos dokumente dėl PPO reformos

- Didinti pranešimų skaidrumą ir kokybę (nariai vis labiau vengia laikytis ataskaitų teikimo reikalavimų, todėl jiems sunku peržiūrėti vienas kito veiksmus ir taip trukdoma užtikrinti taisyklių laikymąsi).
- Geriau aprėpti valstybės įmonių veiklą (atsižvelgiant į jų įtaką rinkoms) paaiškinant, kaip joms taikomos dabartinės PPO taisyklės, taip užtikrinant, kad jos negalėtų toliau vengti PPO taisyklių dėl subsidijų susitarimų.
- Veiksmingiau apimti labiausiai prekybą iškreipiančių subsidijų rūšis, visų pirma tas, kurios sukuria perteklinius pajėgumus keliuose ekonomikos sektoriuose.

85 Nors ES pasiūlymai buvo realistiškai pritaikyti prie politinės tikrovės (pavyzdžiui, neminint plataus užmojo įmonių, siekiant užtikrinti, kad atliekant PA tyrimus būtų labiau atsižvelgiama į aplinkosaugos aspektus), dar nepasiekta pageidaujamų pokyčių:

- svarstydamos bendrą PPO veikimą ES ir kitos šalys PPO forume pateikė keletą konkrečių pasiūlymų (pavyzdžiui, dėl apeliacinio komiteto);
- buvo pateikti teisėkūros pasiūlymai dėl PAP kokybės, bet ne dėl kitų su PAP susijusių klausimų (žr. [7 langelį](#)). Tačiau dėl jų vis dar bus deramasi politiniu lygmeniu PPO.

86 Tačiau ES veiklos šioje srityje poveikį riboja labai formalus tarptautinio bendradarbiavimo pobūdis ir labai skirtingi PPO valstybių narių interesai, o tai reiškia, kad rasti kompromisus yra labai sunku.

87 „Brexit’as“ taip pat sukėlė didelių neaiškumų tarptautinei prekybai. TRADE GD tinkamai išanalizavo praktines „Brexit’o“ pasekmes PAP politikai ir kelis kartus atnaujino savo personalą, pateikdami darbo skelbimus. Kalbant apie praktinę pasirengimą, Komisija jau atskirai praneša apie tam tikras JK analizės rūšis (pavyzdžiui, dėl JK rinkos svarbos atvejui, prekybos su JK apimtys ir vertės ir suinteresuotųjų šalių egzistavimo). Tokių duomenų rinkimo atskirai tikslas – užtikrinti sklandų Komisijos prekybos apsaugos veiklos tęstinumą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui iki 2020 m. pabaigos.

88 ES įsipareigojimas laikytis aukštų socialinių ir aplinkos apsaugos standartų reiškia, kad, kai tik įmanoma, į juos turėtų būti atsižvelgiama visose politikos srityse. Į naująją

dempingo apskaičiavimo metodiką ir PAP modernizavimą įtraukti kai kurie elementai, į kuriuos atsižvelgta prekybos apsaugos srityje. Tačiau tokių svarstymų taikymo sritis PAP tyrimuose yra ribota dėl PPO pagrindo. PPO mano, kad dempingas yra tik ekonominis reiškinys, ir neleidžia, kad šie standartai tiesiogiai atspindėtų dempingo skaičiavimuose. Todėl ES teisės aktuose numatyta, kad į socialinius ir aplinkosaugos aspektus atsižvelgiama tik tam tikromis aplinkybėmis (žr. [8 langelį](#)).

8 langelis

Socialiniai ir aplinkos apsaugos standartai PAP tyrimuose

- Importuoto produkto normaliosios vertės apskaičiavimas: kai dėl valstybės kišimosi įrodoma, kad kainos buvo iškraipytos, produkto normaliajai vertei nustatyti reikia pasirinkti kitą tipišką šalį. Pagal ES teisę dideli iškreipimai gali būti susiję su darbo standartais, tačiau negali būti atsižvelgiama į aplinkos apsaugos standartus. Tačiau renkantis tipišką šalį reikėtų atsižvelgti ir į socialinius, ir į aplinkos apsaugos aspektus.
- Tikslinė kaina, naudota žalos skirtumui nustatyti (t. y. teorinė kaina darant prielaidą, kad nėra dempingo / subsidijos): modernizuotos PAP taisyklės leidžia ES įmonių gamybos sąnaudoms atspindėti socialinių ir aplinkos apsaugos standartų taikymo sąnaudas.
- Įsipareigojimai: Komisija, suteikdama įmonėms įsipareigojimus, gali atsižvelgti į socialinius ir aplinkos apsaugos standartus, o jei jų nesilaikoma, juos atmesti.

89 Mums peržiūrėjus vieną atvejį, kuriam taikoma nauja dempingo apskaičiavimo metodika (vienintelis audito metu baigtas atvejis), nustatyta, kad Komisija atliko kiekybinį socialinių ir aplinkosaugos standartų vertinimą, kad atrinktų tipišką šalį, kuri naudojama produkto normaliajai vertei apskaičiuoti. Konkrečiai, Komisija palygino, koku mastu dvi šalys laikėsi darbo ir aplinkos apsaugos konvencijų, ir pasirinko didžiausią jų skaičių pasirašiusią ar ratifikavusią šalį. Tai gana formalus požiūris, nes konvencijos ratifikavimas nebūtinai atspindi jos praktinį vykdymą ir faktinį aplinkos apsaugos lygį.

Išvados ir rekomendacijos

90 Darome bendrą išvadą, kad Komisija sėkmingai užtikrino prekybos apsaugos politikos vykdymą. Atlikus tyrimus buvo laiku nustatomos priemonės, kuriomis buvo siekiama apsaugoti kai kurias Europos pramonės šakas nuo nesąžiningos trečiųjų šalių prekybos, pavyzdžiui, dempingo ar subsidijų.

91 Kalbant apie procedūras, kurių reikalaujama pagal pagrindinius PAP reglamentus, remiantis mūsų atrinktų atvejų imtimi nustatyta, kad Komisija jų laikėsi tinkamai ir laiku. Nepaisant tam tikrų darbuotojams skirtų vidaus gairių trūkumų, TRADE GD vidaus kontrolės priemonėmis užtikrinta atitiktis reikalavimams. Atlikdama tyrimus Komisija užtikrino, kad šalys turėtų vienodas teises, o bylas nagrinėjantis pareigūnas šiuo klausimu pateikė veiksmingą papildomą patikinimą (žr. [21–26](#) dalis).

92 Komisija neseniai įdiegė naują internetinę taikomąją programą, kad įvairioms šalims būtų lengviau susipažinti su nekonfidencialiais dokumentais. Dokumentus teikiančios šalys pačios nusprendžia, kuriuos dokumentus jos laiko konfidencialiais. Komisija sistemingai nedokumentuoja savo patikrų, ar konfidencialumo statusas yra pagrįstas. Todėl mes negalėjome patikrinti šių patikrų apimties (žr. [27–32](#) dalis).

1 rekomendacija. Dokumentuoti konfidencialumo vertinimą

Siekdama apriboti šalių nesutarimų dėl konfidencialumo galimybes, Komisija turėtų pakankamai dokumentuoti šalių pateiktų konfidencialių ir nekonfidencialių dokumentų peržiūras.

Terminas: 2021 m.

93 Nors dėl PAP tyrimų susijusioms šalims atsiranda didelė administracinė našta, Komisijos reikalaujami dokumentai neviršijo to, ko jai iš tikrųjų reikia siekiant patikrinti, ar laikomasi teisinių reikalavimų (žr. [34](#) dalį).

94 Komisija šalims pateikė patenkinamas gaires, nors parama MVĮ buvo suteikta tik iš dalies atsižvelgiant į užmojus, kuriuos Komisija nurodė modernizuojant PAP. Nors PAP šiuo metu yra sutelktos keliose pramonės šakose, Komisija dėjo mažai pastangų didinti kitų sektorių įmonių informuotumą apie tai, kaip PAP galėtų būti veiksminga jų interesų apsaugos priemonė pasaulinėse rinkose (žr. [33](#) ir [35–37](#) dalis).

2 rekomendacija. Didinti informuotumą apie prekybos apsaugos priemones

Siekdama kuo labiau padidinti suinteresuotųjų subjektų, kurie žino apie PAP kaip priemonę, skaičių, Komisija turėtų ieškoti papildomų komunikacijos kanalų, kad padidintų suinteresuotųjų subjektų informuotumą. Tokie kanalai galėtų būti, pavyzdžiui, reguliarius suinteresuotiesiems subjektams skirti Komisijos organizuojami renginiai, ypatingą dėmesį skiriant konkrečioms MVĮ poreikiams.

Terminas: 2021 m.

95 Atsižvelgdama į muitų poveikį ir į tai, kad sprendimus galima apskųsti, Komisija turi atkreipti ypatingą dėmesį į tai, kaip priemonės yra pagrįstos. Mūsų imtis parodė, kad Komisijos darbas patenkino šiuos lūkesčius. Nepaisant šio vertinimo, nustatėme, kad Komisijos ryšiai su galimais ieškovais prieš jiems pateikiant skundą yra daugiausia neoficialūs. Praktiškai neoficialus Komisijos patarimas turi atrankinį poveikį, nes daugelis potencialių skundo pateikėjų skundo nenagrinėja. Nepaisant to, kad ir kokį patarimą Komisija pateiktų, skundo pateikėjai vis dar gali pateikti savo bylas, kad jos būtų oficialiai įvertintos (žr. 40–45 dalis).

96 Komisijos PAP tyrimų išvados buvo pagrįstai argumentuotos, nes jos atitiko TRADE GD metodiką ir atspindėjo rinkos realijas. Tačiau nustatėme, kad galimo priemonių poveikio konkurencijai ES vertinimas, kuris yra Sąjungos interesų testo dalis, ne visada buvo pakankamai išsamus. Be to, šalių argumentai kartais būdavo atmetami pateikiant tik ribotą pagrindimą (žr. 46–50 dalis).

3 rekomendacija. Patobulinti gaires dėl konkurencijos aspektų

Siekdama užtikrinti, kad atitinkami konkurencijos klausimai, iškelti atliekant Sąjungos interesų testą, būtų tinkamai išanalizuoti, Komisija turėtų i) klausimynuose pateikti daugiau gairių, kuriomis ji, be kita ko, siekia gauti informacijos iš naudotojų ir importuotojų apie konkurencijos problemas; ii) teikti darbuotojams papildomas vidaus gaires, kaip analizuoti šalių susirūpinimą dėl konkurencijos, ir kaip dokumentuoti šią analizę.

Terminas: 2021 m.

97 Teisės aktais reikalaujama, kad Komisija stebėtų į PAP įtrauktus įsipareigojimus ir specialias sąlygas. Nors šis stebėjimas buvo veiksmingas, dėl ribotų išteklių Komisija retai kada viršijo tai, ko buvo reikalaujama pagal teisės aktus, t. y. vykdė bendrą

priemonių stebėjimą ir *ad hoc* rinkos stebėjimą. Be to, Komisija nedokumentavo, kaip ji pasirinko neprivalamo stebėjimo priemones, todėl negalėjome įvertinti, ar tai buvo padaryta remiantis aiškiais kriterijais. Tas pats taikytina įmonių atrankai patikroms vietoje, kuriomis siekiama patikrinti, ar laikomasi įsipareigojimų dėl kainos (žr. 58–60 ir 63 dalis).

98 Metinėje PAP ataskaitoje pateikiamas išsamus ir tikslus Komisijos veiklos šioje srityje vaizdas. Tačiau kol kas ji nepateikė bendros PAP veiksmingumo apžvalgos. Be to, TRADE GD neanalizuoja iš valstybių narių gaunamų duomenų, susijusių su muitų surinkimu (arba pajamomis, gautomis iš tolesnių priemonių, pavyzdžiui, sąskaitų faktūrų pripažinimo negaliojančiomis, žr. 69–74 dalis).

4 rekomendacija. Gerinti stebėjimą

Kad pagerintų PA priemones ir jų veiksmingumo stebėjimą, Komisija turėtų:

- 1) nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatomos priemonės, kurioms būdinga didžiausia vengimo rizika arba kitos veiksmingumą mažinančios problemos. Todėl ji turėtų ne tik atrinkti nuodugnaus stebėjimo priemones remdamasi šiais kriterijais, bet ir šią atranką dokumentuoti. Remdamasi ta pačia logika, kai vietoje neįmanoma patikrinti, ar visos susijusios įmonės laikosi įsipareigojimų, Komisija turėtų taikyti aiškius tikrintinų įmonių atrankos kriterijus;
- 2) atlikti reguliarius vertinimus (bent kas penkerius metus), siekiant įvertinti bendrą prekybos apsaugos priemonių veiksmingumą, taip pat, prireikus, veiksmingumą atskiruose sektoriuose.

Terminas: 2021 m. 1) punktui ir 2023 m. 2) punktui

99 Komisija veiksmingai naudojo savo priemones stebėjimo proceso metu nustatyti faktų tolesniems veiksams (pavyzdžiui, įsipareigojimų atšaukimui ir muitinėms parengtiems perspėjimams apie riziką). Tačiau Komisija pasinaudojo galimybe pradėti *ex officio* tyrimus tik ribotu mastu ir neapibrėžė konkrečių aplinkybių, dėl kurių ji turėtų imtis veiksmų dėl produktų, kuriems anksčiau nebuvo taikomos jokios priemonės (žr. 61, 62 ir 64–68 dalis).

5 rekomendacija. Visapusiškai taikyti *ex officio* procedūras

Siekdama sustiprinti ES pramonės apsaugą, Komisija turėtų geriau pasinaudoti savo įgaliojimais inicijuoti *ex officio* tyrimus. Šiuo tikslu ji turėtų nurodyti kriterijus, pagal

kuriuos būtų galima pradėti tyrimą dėl naujų produktų *ex officio*. Komisija turėtų veikti greitai, kai vykdomos sąlygos, ir kiekvienu atveju nurodyti tikslias aplinkybes, dėl kurių buvo pradėtas *ex officio* tyrimas.

Terminas: 2021 m.

100 Nors PAP veiklos apimtis per pastarąjį dešimtmetį padidėjo, Komisija jai skyrė mažiau žmogiškųjų išteklių. Kadangi darbo krūvio valdymo sistema buvo gera, dėl ribotų išteklių neatsirado kliūčių atlikti tyrimus; tačiau tam tikra kita veikla, ypač stebėjimas, buvo paveikta (žr. 77 ir 78 dalis).

101 Komisija ne tik atlieka savo prekybos apsaugos tyrimus, bet ir aktyviai reaguoja į trečiųjų šalių siūlomas priemones. Ji tai daro tiesiogiai dalyvaudama atrinktuose tyrimuose ir PPO forume remdama ES pramonės interesus. Tačiau ji nenustato savo veiksmų prioritetų remdamasi aiškiais kriterijais. PPO forume Komisija taip pat buvo aktyvi sprendama kelias esmines problemas, susijusias su tarptautiniu bendradarbiavimu prekybos srityje ir pačios PPO *modus operandi* (žr. 79–86 dalis).

102 Kalbant apie kitus dabartinius iššūkius, Komisija pasirengė „Brexit’o“ pasekmėms ir į PAP tyrimus įtraukė socialinius ir aplinkos aspektus. Tačiau pastaruoju atveju ji iš esmės laikėsi oficialaus požiūrio. Kadangi remiantis PPO pagrindu apskaičiuojant dempingą negalima atsižvelgti į socialinius ir aplinkos aspektus, ES teisės aktuose reikalaujama, kad Komisija atsižvelgtų į juos nereikšmingose srityse, pavyzdžiui, pasirinkdama šalį, pagal kurią apskaičiuojama įprasta produkto kaina. Tačiau Komisija tikrino tik tai, kaip šalis ratifikavo atitinkamas tarptautines konvencijas (žr. 87–89 dalis).

6 rekomendacija. Nustatyti ES reagavimo į trečiųjų šalių priemones prioritetus

Komisija turėtų veiksmingiau nustatyti reagavimo į trečiųjų šalių priemones prioritetus tiek tyrimų metu, tiek PPO forume. Šiuo pagrindu ji turėtų apibrėžti konkrečius kriterijus ir įvertinti priemones, kad būtų aiškos jos reagavimo priežastys ir apimtis.

Terminas: 2021 m.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Alex Brenninkmeijer, 2020 m. birželio 30 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Klaus-Heiner Lehne
Pirmininkas

Priedai

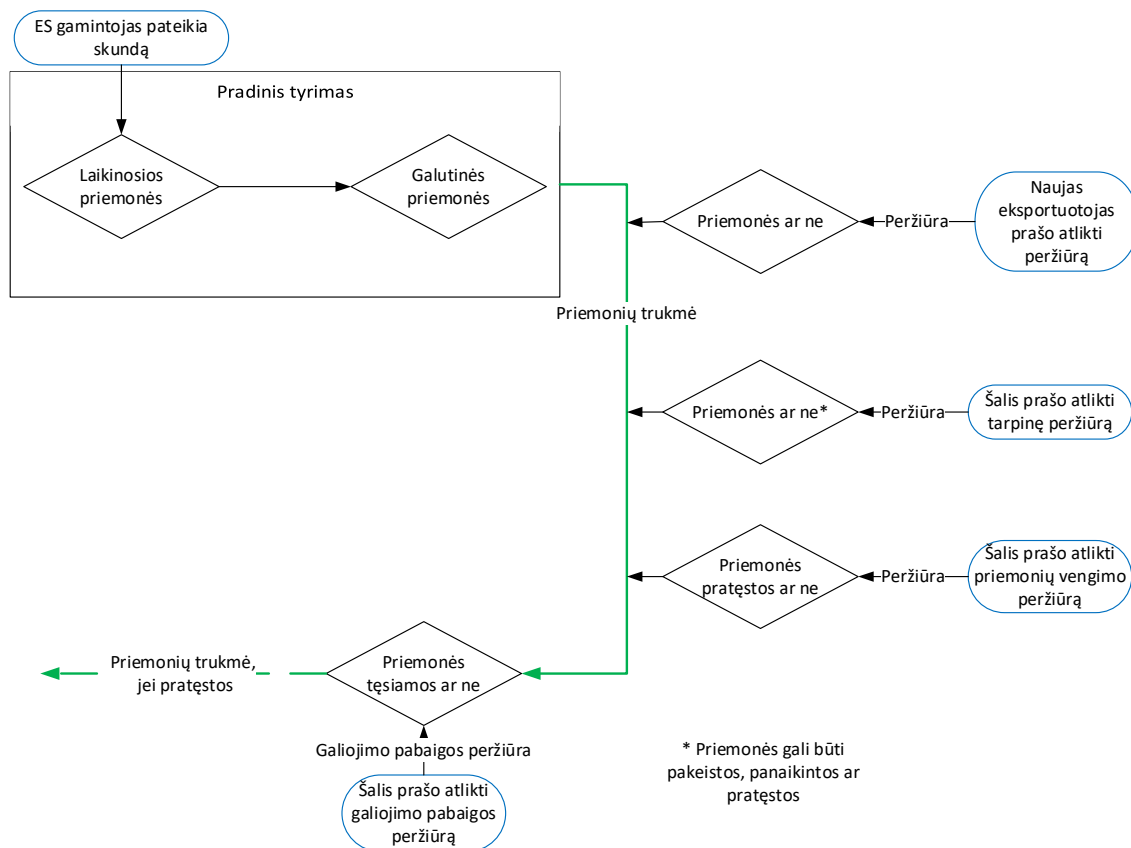
I priedas. Prekybos iškraipymai ir atitinkamos prekybos apsaugos priemonės

	Dempingas	Subsidijavimas	Padidėjęs importas
Kuri PAP?	Antidempingo (AD) priemonės	Antisubsidijų (AS) priemonės	Apsaugos priemonės
Koks yra iškraipymo pobūdis?	ES nepriklausanti įmonė parduoda prekes ES už mažesnę nei pardavimo kainą savo vidaus rinkoje arba, jei kainos negali būti naudojamos, už mažesnes gamybos sąnaudas ir pagrįstą pelną.	ES nepriklausanti valstybinė arba viešoji įstaiga teikia finansinę pagalbą konkrečiai pramonės šakai arba pramonės šakų grupei, kuri gali turėti įtakos eksporto į ES kainoms.	Staigus nenumatytas tam tikro produkto importo į ES absoliučios ar santykinės apimtys padidėjimas.
Priemonių taikymo sąlygos	1) Turi būti vykdomas dempingas / subsidijavimas. 2) Produktą gaminančiai ES pramonei turi būti padaryta materialinė žala dėl mažų importo kainų arba turi kilti materialinės žalos grėsmė; 3) Dempingas / subsidija yra šios materialinės žalos priežastis.		Importo padidėjimas yra staigus dėl nenumatytų pokyčių ir daro arba gali daryti didelę žalą ES pramonei.
Priemonių forma	1) <i>Ad valorem</i> muitas – kainos procentinė dalis. 2) Specifinis muitas – fiksuota suma už vienetą. 3) Kintamas muitas / minimali importo kaina – muitas yra nustatytos minimalios kainos ir eksportuotojo pardavimo kainos skirtumas. 4) Įsipareigojimas dėl kainos – eksportuotojas įsipareigoja parduoti produktą už minimalią importo kainą arba ją viršijančią kainą.		Kiekybiniai produkto importo iš visų šalių apribojimai. 1) Importo kvotos su leistino importo apribojimu. 2) Tarifinės kvotos, kurioms taikomas importo, viršijančio nustatytą ribą, muitas.
Papildoma ES reglamentų sąlyga	Priemonė negali prieštarauti Sąjungos interesams. Priemonės nauda produktą gaminančiai ES pramonei turi būti didesnė už kitų ES šalių, pavyzdžiui, produkto importuotojų ar naudotojų, sąnaudas.		

Šaltinis: Audito Rūmai.

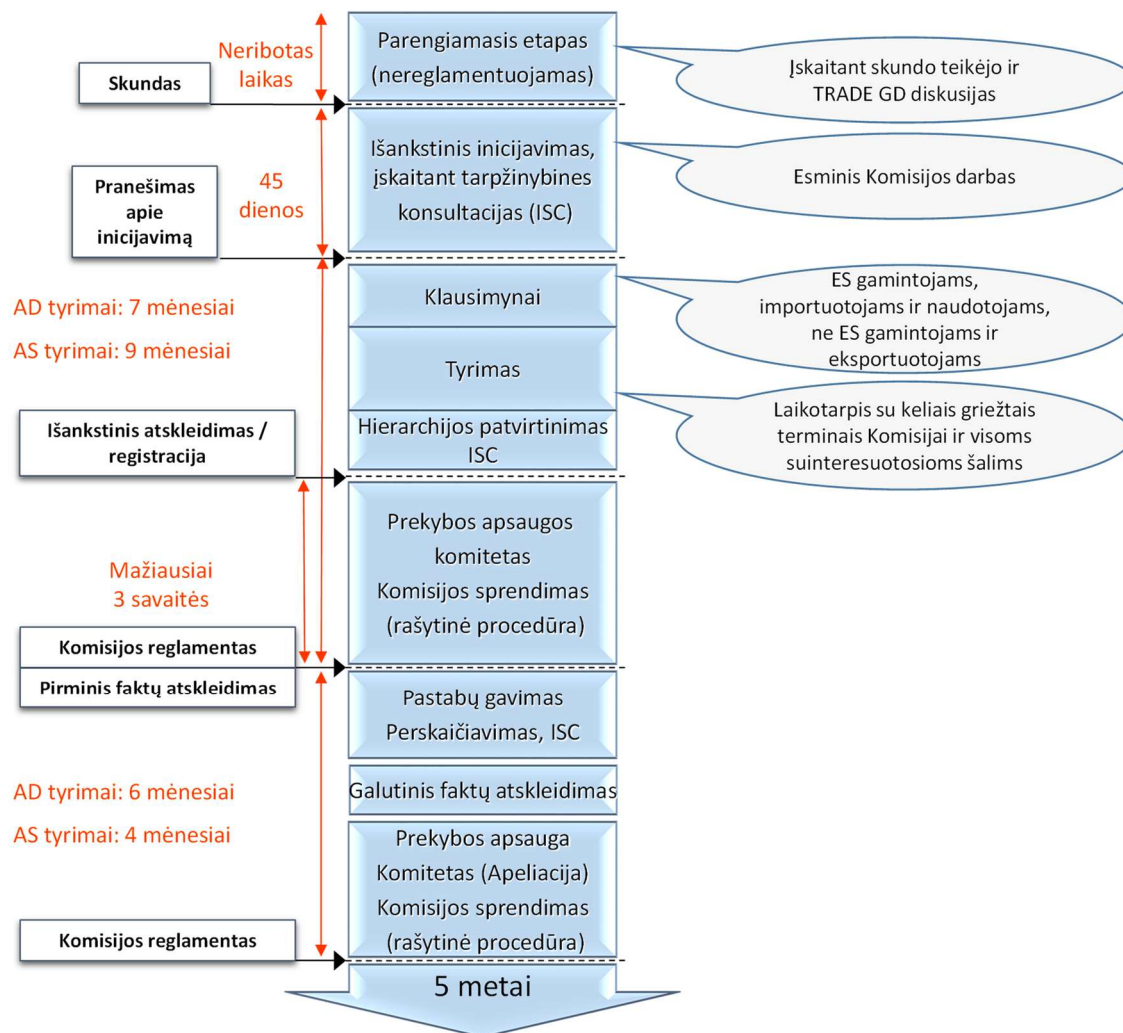
II priedas. PAP procesas

Apžvalga nuo skundo pateikimo iki priemonių nutraukimo

Šaltinis: Audito Rūmai.

Pradinio tyrimo apžvalga ir išsami informacija: Komisijos užduotys

Šaltinis: Europos Komisija, adaptavo Audito Rūmai.

Akronimai ir santrumpos

AD: Antidempingas

AS: Antisubsidija

GD: Generalinis direktoratas

BUDG GD: Biudžeto generalinis direktoratas

TAXUD GD: Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas

TRADE GD: Prekybos generalinis direktoratas

OLAF: Europos kovos su sukčiavimu tarnyba

MVĮ: Mažosios ir vidutinės įmonės

PAP: Prekybos apsaugos priemonė

PPO: Pasaulio prekybos organizacija

Žodynėlis

Antidempingo priemonė: Už importuojamas prekes renkamas muitas arba įmonei nustatyta minimali pardavimo kaina, kai perparduoti skirtos prekės importuojamos į ES mažesne nei rinkos kaina.

Antisubsidijų priemonė: Muitas ar kitokio pobūdžio sankcija, taikoma trečiojoje šalyje pagamintai prekei, naudojant nesąžiningas subsidijas.

Dempingas: ES nepriklausanti įmonė parduoda prekes ES už mažesnę nei pardavimo kainą savo vidaus rinkoje arba, jei kainos negali būti naudojamos, žemiau nei gamybos sąnaudos ir pagrįstas pelnas („normalioji vertė“).

Dempingo skirtumas: Skirtumas tarp prekės importo kainos ir jos normaliosios vertės (žr. **Dempingas**).

Ex officio: Tyrimas, kurį Komisija pradeda savo iniciatyva, negavusi oficialaus skundo.

Kombinuotoji nomenklatūra: Prekių klasifikavimas pagal Bendrąjį muitų tarifą. Naudojama kaip muitinės deklaracijų ir ES prekybos statistikos pagrindas.

Komiteto procedūra: Procedūra, pagal kurią Komisija oficialiai konsultuojasi su valstybių narių atstovų komitetu dėl siūlomų priemonių.

Nuosavi ištekliai: ES biudžetui finansuoti naudojamos lėšos, kurių didžioji dalis yra valstybių narių įnašai.

Pasaulio prekybos organizacija: Pasaulinė organizacija, atsakinga už valstybių tarpusavio prekybos taisykles ir veikianti kaip derybų dėl prekybos susitarimų ir prekybos ginčų sprendimo forumas.

PPO apeliacinis komitetas: Nepriklausoma septynių asmenų institucija, nagrinėjanti apeliacinius skundus PPO ginčiuose.

Prekybos apsaugos priemonė: Priemonė, kurią naudoja šalys arba prekybos blokas (įskaitant ES), kad apsaugotų gamintojus nuo nesąžiningo ar subsidijuojamo importo bei staigaus ir reikšmingo importo apimties padidėjimo.

Prekybos bylas nagrinėjantis pareigūnas: Nepriklausomas tarpininkas Europos Komisijoje, su kuriuo gali konsultuotis prekybos bylos šalys.

Prekybos tyrimai: Komisijos tyrimas siekiant nustatyti, ar taikyti prekybos apsaugos priemonę. Taip pat vadinamas „prekybos apsaugos tyrimu“.

Sąjungos interesų testas: Prekybos apsaugos tyrimo metu atliekamas vertinimas siekiant nustatyti, ar prekybos apsaugos priemonė atitiktų ES interesus.

Sąjungos muitinės kodeksas: Pagrindinis ES muitų teisės aktas.

Suinteresuotoji šalis: Šalis, galinti įrodyti objektyvų savo veiklos ir produkto, dėl kurio atliekamas prekybos apsaugos tyrimas, ryšį. Tokios šalys paprastai yra ES gamintojai ir jų prekybos asociacijos, profesinės sąjungos, importuotojai ir eksportuotojai, jiems atstovaujančios asociacijos, naudotojai ir vartotojų organizacijos bei eksportuojančios šalies vyriausybė.

Tarpžinybinė konsultacija: Oficiali procedūra, pagal kurią Komisijos padalinys prašo kitų padalinių patarimo ar nuomonės dėl pasiūlymo.

GALUTINIAI EUROPOS KOMISIJOS ATSAKYMAI Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

„PREKYBOS APSAUGOS PRIEMONĖS: ES ĮMONIŲ APSAUGOS NUO IMPORTO DEMPINGO KAINA IR SUBSIDIJUOJAMO IMPORTO SISTEMA VEIKIA GERAI“ PASTABAS

SANTRAUKA

Bendras Komisijos atsakymas į I–IX dalių pastabas

Prekybos apsauga yra vienas iš svarbiausių ES prekybos politikos aspektų, kuriuo grindžiamas įsipareigojimas palaikyti atvirą, taisyklėmis grindžiamą tarptautinę prekybą. ES prekybos apsaugos priemonėmis kovojama su žalinga nesąžiningos prekybos praktika ir staigiai išaugusiu importu. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu suderintomis Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėmis. Pastaraisiais metais ES, remdamasi Europos Komisijos pasiūlymais, sutvirtino ir sustiprino ES prekybos apsaugos sistemą, 2017 m. gruodžio mėn. ir 2018 m. birželio mėn. padariusi du esminius teisės aktų pakeitimus.

Taikyti prekybos apsaugos priemones pavesta Europos Komisijai, ir ji tai daro laikydamasi labai aukštų standartų bei sėkmingai atlieka savo vaidmenį. Tai patvirtino ir Europos Audito Rūmai. Nors Europos Audito Rūmai pateikė keletą rekomendacijų, jie patvirtino, kad Komisija tinkamai taiko ES teisės aktus, taip pat atsižvelgia į atitinkamą PPO ir ES teismų praktiką ir, taikydama prekybos apsaugos priemones (PAP), priima tinkamus sprendimus laikydamasi struktūruotos ir skaidrios procedūros ir neužkraudama nepagrįstos naštos procese dalyvaujantiems suinteresuotiesiems subjektams. Šie aspektai labai svarbūs užtikrinant, kad ES nustatomomis prekybos apsaugos priemonėmis būtų tinkamai, proporcingai ir ryžtingai sprendžiama žalingo importo problema.

Pastaraisiais metais prekybos apsaugos priemonėms skiriama gerokai daugiau dėmesio; tai paskatino plieno sektoriaus krizė, taip pat 2017 m. ir 2018 m. įgyvendinti teisės aktų pakeitimai. Todėl padidėjo visų sektorių ekonominės veiklos vykdytojų informuotumas apie šių priemonių vaidmenį mažinant, visų pirma, nesąžiningai importuojamų gaminių daromą žalą. Komisija užtikrina, kad visuose sektoriuose – nesvarbu, ar juose vyrauja didelės įmonės, ar MVĮ, – būtų galima pasinaudoti šiomis priemonėmis, pradedant pradiniais ryšiais ir viso proceso metu, itin daug dėmesio skiriant visų suinteresuotųjų šalių teisių apsaugai ir užtikrinant visišką visų veiksmų ir sprendimų skaidrumą. Remdamasi iniciatyvomis, susijusiomis su, pavyzdžiui, specialia MVĮ skirta pagalba arba galimybėmis internetu susipažinti su nekonfidencialiais dokumentais, Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi **stiprinti** esamą praktiką.

Visapusiškas galiojančių ES prekybos apsaugos teisės aktų laikymasis kartu vykdamas priisiimtus tarptautinius įsipareigojimus yra Komisijos taikomų ES prekybos apsaugos priemonių pagrindas. Norint taikyti ES prekybos apsaugos priemones, turi būti atliekamas jų atitikties viešajam interesui testas, kuriuo papildomi PPO taikomi reikalavimai. Atlikdama šį testą, kuriuo užtikrinamas suderintas šių priemonių taikymas, Komisija gali patikrinti, ar

priemonių nustatymas atitinka bendrus Sąjungos ekonominius interesus. Šiuo požiūriu daugiausia dėmesio skiriama galimybėms panaikinti dėl importo dempingo kaina arba subsidijuojamo importo atsirandančią nesąžiningą konkurenciją.

Europos Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi palaikyti atvirą ir sąžiningą prekybą, kuri turi būti grindžiama veiksmingomis ir įgyvendinamomis visuotinėmis taisyklėmis, kuriomis visiems sudaromos vienodos sąlygos. Vienas iš tokios prekybos ypatumų yra teisingai ir patikimai įgyvendinami prekybos apsaugos teisės aktai. Tuo pat metu Komisija deda visas pastangas siekdama užtikrinti, kad mūsų prekybos partneriai tinkamai taikytų atitinkamas priemones.

X. Komisija pritaria visoms Europos Audito Rūmų rekomendacijoms, išskyrus 5 rekomendaciją, kuriai Komisija pritaria iš dalies, nes ji ketina ir toliau vykdyti *ex officio* tyrimus pagal savo dabartinę praktiką.

PASTABOS

32. Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi atlikdama PAP tyrimus gerbti visų suinteresuotųjų šalių teises į gynybą. Šiuo požiūriu svarbų vaidmenį atlieka elektroninė platforma TRON, kuri yra vieno langelio principu grindžiamas informacijos centras, skirtas atliekant prekybos apsaugos tyrimus dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių ir TRADE GD elektroniniams tarpusavio ryšiams palaikyti. Joje užtikrinama, kad suinteresuotosios šalys galėtų susipažinti su nekonfidencialiais dokumentais, o tai yra didelis žingsnis į priekį, palyginti su ankstesne praktika, kai šalys, norėdamos susipažinti su dokumentais, turėdavo atvykti į Komisijos patalpas. Be to, šalims automatiškai teikiama išsami informacija apie atitinkamų tyrimų išvadas. Užtikrinant teises į gynybą atliekamų prekybos apsaugos tyrimų metu dar vienas svarbus aspektas yra prasmingas nekonfidencialių dokumentų, apimančių visą pateiktą informaciją, rinkinys. Komisija peržiūri prašymus užtikrinti konfidencialumą, kad pasirūpintų, jog dėl nepagrįstų prašymų užtikrinti konfidencialumą nebūtų pažeidžiamos šalių teisės. Nedidindama suinteresuotosioms šalims tenkančios naštos, Komisija dokumentuos tokias peržiūras, taip sustiprindama įsipareigojimą užtikrinti galimybes susipažinti su visa informacija, kuria grindžiamos jos išvados ir sprendimai.

Bendras Komisijos atsakymas į 35–37 dalių pastabas

Visos visuose sektoriuose veiklą vykdančios ES pramonės įmonės, neatsižvelgiant į įmonės dydį, kurios patiria žalą dėl importo dempingo kaina arba subsidijuojamo importo, gali naudotis prekybos apsaugos priemonėmis. Komisija reguliariai palaiko ryšius su verslo asociacijomis, pavyzdžiui, Europos verslo konfederacija, konkrečių sektorių asociacijomis, taip pat pilietine visuomene, šiuo tikslu rengdama specialius susitikimus, kurių metu paaiškinamas prekybos apsaugos priemonių tikslas, taikymas ir pokyčiai. Į šiuos susitikimus susirenka gamintojų, importuotojų, vartotojų ir kt. atstovai iš daugelio sektorių ir įvairių dydžių įmonių. Komisija ypač stengiasi teikti paramą MVĮ. Ji, be kita ko, sukūrė tinklalapį, kuriame pateikiama tokia informacija, kaip specialus MVĮ skirtas vadovas, paskelbtas visomis oficialiosiomis kalbomis, taip pat klausimynų šablonai. Komisija taip pat yra įsteigusi specialią MVĮ skirtą pagalbos tarnybą, kurioje pasinaudoti PAP norinčioms MVĮ teikiama visapusiška parama. Laikydamosi įsipareigojimo apsaugoti ES pramonės sektorius nuo nesąžiningos prekybos praktikos, Komisija yra užsibrėžusi tikslą, atsižvelgiant į ribotus

išteklius, toliau tobulinti savo ryšių palaikymo kanalus, kad suinteresuotieji subjektai geriau suprastų šias priemones, daugiausia dėmesio skiriant MVĮ.

Bendras Komisijos atsakymas į 41 dalies ir 4 langelio „Sprendimų pagrindimo pavyzdžiai“ pastabas

Nustatydama žalos skirtumą antidempingo tyrimo atvejais, Komisija paprastai vertina tikslinį pelną. Atliekant skaičiavimus atsižvelgiama į keletą aspektų, iš kurių vienas yra pelno dydis. Šis pelnas turėtų atitikti pelną, kurį pramonės įmonė būtų galėjusi gauti įprastomis konkurencijos sąlygomis, t. y. jeigu nebūtų importo dempingo kaina. Rezultatai priklauso nuo konkrečių atvejo aplinkybių, visų pirma nuo surinktų įrodymų. Todėl, atliekant įvairius tyrimus, tikslinis pelnas paprastai skiriasi, net ir tame pačiame sektoriuje. Nors skundų teikėjai gali pasiūlyti pelno dydį, tai nėra privaloma. Sprendimo, kodėl pasirinktas būtent toks pelno dydis, priežastys visada paaiškinamos įgyvendinimo reglamentuose; taip buvo ir konkrečaus 4 langelyje pateikto pavyzdžio atveju. 2018 m. birželio mėn. priėmus teisės aktų pakeitimus buvo nustatytas minimalus 6 proc. pelno dydis.

43. Skundų teikėjų pateiktos informacijos ir patvirtinamųjų įrodymų teisingumas patikrinamas ir patvirtinamas, jeigu tai įmanoma, remiantis tokiais šaltiniais kaip Komisijos statistikos duomenų bazės (visų pirma išorės prekybos statistikos duomenų bazė COMEXT¹ ir Priežiūros² duomenų bazėmis, kuriose kaupiama informacija apie importo apimtį ir kainas), viešai prieinama rinkos ir įmonės informacija, ankstesnių tyrimų išvados ir kt. Visa išsami informacija apie šiuos patikrinimus ir analizę visada pateikiama Komisijos konkrečių atvejų dokumentų aplankuose.

Bendras Komisijos atsakymas į 49 ir 50 dalių pastabas

Nors ES taikomos prekybos apsaugos priemonės grindžiamos Pasaulio prekybos organizacijos taisyklėmis, ES taiko keletą papildomų taisyklių, kurios pagal PPO sistemą yra neprivalomos. Viena iš šių taisyklių yra atlikti Sąjungos interesų testą, kurio metu Komisija tikrina, ar nustatomos priemonės neprieštarauja Sąjungos interesams.

Siekdama atlikti Sąjungos interesų testą, Komisija ragina visas Europos suinteresuotąsias šalis, įskaitant Sąjungos gamintojus, profesines sąjungas, importuotojus ir jiems atstovaujančias asociacijas, naudotojams ir vartotojams atstovaujančias organizacijas, pateikti informaciją apie priemonių, jeigu jos būtų nustatytos, poveikį. Pagrindinio antidempingo reglamento³ 21 straipsnio 1 dalyje ir pagrindinio antisubsidijų reglamento⁴ 31 straipsnio 1 dalyje atitinkamai nurodyta, kad svarstant galimą sprendimą „ypatingas dėmesys teikiamas būtinybei pašalinti dempingo [subsidiavimo], sukeliančio žalą, prekybą iškreipiantį poveikį

¹ Eurostato informacinė duomenų bazė, kurioje kaupiami išsamūs statistiniai duomenys apie tarptautinę prekybą prekėmis.

² Sukurtos pagal Komisijos reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015 12 29, p. 558), 56 straipsnį.

³ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (1) (pagrindinis antidempingo reglamentas).

⁴ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1037 dėl apsaugos nuo subsidijuoto importo iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (1) (pagrindinis antisubsidijų reglamentas).

ir atstatyti veiksmingą konkurenciją“. Tai reiškia, kad siekiama panaikinti nesąžiningą konkurenciją, atsirandančią dėl importo dempingo kaina ir (arba) subsidijuojamo importo.

Tikslas „apsaugoti veiksmingą rinkų veikimą nuo konkurencijos iškraipymų“ priskiriamas ES konkurencijos politikos, pagal kurią taikomos konkrečios tokios analizės atlikimo taisyklės, kompetencijos sričiai.

Atlikdama prekybos apsaugos tyrimus Komisija daugiausia naudojasi suinteresuotųjų šalių savanoriškai pateikta informacija ir neturi įgaliojimų įpareigoti šalis pateikti duomenis išsamiai konkurencijos analizei atlikti.

Komisija norėtų priminti, kad šiuo metu veikia kompetentingų departamentų vidaus ryšių palaikymo kanalas – juo palengvinamas keitimasis informacija su konkurencija susijusiais klausimais, kurių gali kilti atliekant atitinkamus tyrimus.

Bendras Komisijos atsakymas į 55 dalies ir 6 langelio „Biodyzelinas“ pastabas

Komisija mano, kad Europos Audito Rūmų nurodytu atveju muitinėms nekilo painiavos.

Kadangi prekybos apsaugos teisės aktuose pateiktu produktų aprašymu ir muitinės nomenklatūroje pateiktu produkto aprašymu siekiama dviejų skirtingų tikslų, prekybos apsaugos teisės aktuose pateiktas produkto aprašymas negali ir neturi būti toks pat kaip muitinės nomenklatūroje pateikti aprašymai. Produkto, kuriam taikomos prekybos apsaugos priemonės, aprašymas, kuriuo apibrėžiama jam taikomų prekybos apsaugos priemonių taikymo sritis, turi būti pakankamai tikslus ir išsamus, kad muitinės galėtų pagal muitinės klasifikavimo taisyklės tą produktą priskirti atitinkamai muitinės nomenklatūros kategorijai.

Komisijos įgyvendinimo reglamentų pavadinimuose pateikiamas trumpas atitinkamo produkto aprašymas, kuriuo daugiausia naudojamas informavimo atliekant tyrimus tikslais.

Bendras Komisijos atsakymas į 60-63 dalių pastabas

Kalbant apie stebėjimo veiklą, stebėjimo užduočių pobūdis ir jam skirtų išteklių naudojimo intensyvumas nėra pastovūs ir kinta atsižvelgiant į vykdomų įsipareigojimų dėl kainos skaičių. Komisijos stebėjimui skirti ištekliai atitinka šį specifinį stebėjimo pobūdį. Komisija toliau naudosis visomis turimomis stebėjimo priemonėmis, taip pat informacija, kurią jai teikia ES pramonės sektorius, OLAF, nacionalinės muitinės ir kiti subjektai. Tiksliau apibrėžus kriterijus, taikytinus siekiant nustatyti bendro stebėjimo sričiai priskirtinus atvejus arba atvejus, kai kyla didžiausia priemonių vengimo rizika, būtų galima dar labiau sustiprinti Komisijos vykdomą stebėjimo veiklą.

Šiuo požiūriu Komisija stengiasi apimti visas įsipareigojimus prisiėmusias įmones. Jai pavyko tai padaryti visais atvejais, išskyrus vieną atvejį, kai įsipareigojimų skaičius buvo itin didelis. Kalbant apie antrąjį atvejį, kai įsipareigojimus yra prisiėmusios tai pačiai grupei priklausančios įmonės, patikrinimas gali būti atliekamas grupės lygmeniu.

Bendras Komisijos atsakymas į 67 ir 68 dalių pastabas

Komisija pažymi, kad taikomuose ES teisės aktuose, taip pat atitinkamame PPO susitarime nustatyta, kad prekybos apsaugos tyrimai pradkami gavus skundus, nebent susiklosto vadinamosios ypatingos aplinkybės. Todėl atvejai, kai tyrimai pradkami *ex officio*, tebėra išimtiniai. Praktiškai Komisija paprastai neturi rinkos informacijos, reikalingos tyrimams savo iniciatyva pradėti. Kita vertus, kai tik Komisija turėjo pakankamai informacijos, ji iš tikrųjų pradėjo tyrimus. Taip buvo, pavyzdžiui, priemonių vengimo tyrimų atvejais, kai atitinkami duomenys jau buvo įtraukti į Komisijos dokumentus.

Visais praktiniais atžvilgiais tai reiškia, kad Komisija kartais gali pradėti *ex officio* priemonių vengimo tyrimus. Informacija, reikalinga tokiems tyrimams pradėti, yra ribota, ir tokios informacijos kartais gaunama vykdant importo stebėjimą (o ne rinkos stebėjimą). Priešingai, vykdant importo stebėjimą negaunama tokios informacijos, kokios reikia Komisijai norint pradėti naują visapusišką antidempingo arba antisubsidijų tyrimą.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad ji visapusiškai vykdo teisinius ir politinius įsipareigojimus pradėti tyrimus *ex officio*.

Bendras Komisijos atsakymas į 72-74 dalių pastabas

Kalbėdama apie prekybos apsaugos politikos poveikį ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad konkretus ir išmatuojamas prekybos apsaugos priemonėmis apsaugotų darbo vietų rodiklis yra įtrauktas į visus prekybos apsaugos tyrimus, nes užimtumo kriterijus yra viena iš neatsiejamų importo dempingo kaina arba subsidijuojamo importo ES pramonei padarytos žalos analizės dalių. Be to, ES pramonės įmonės Komisijai teikia grįžtamąją informaciją, kartu paprastai nurodymos darbo vietų, kurioms taikomos prekybos apsaugos priemonės, skaičių. Prekybos apsaugos poveikis neišvengiamai priklauso nuo to, ar atitinkamas atvejis susijęs su dempingu, ar su subsidijavimu, ir ar Sąjungos pramonė nusprendžia imtis veiksmų. Dėl pateikto fotovoltinių plokščių pavyzdžio Komisija pažymi, kad ES vidaus paklausa labai sumažėjo, ir tai galėjo būti pagrindinė bankroto atvejų, apie kuriuos buvo pranešta, priežastis.

73. Norint išnagrinėti PAP poveikį ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui, prireiktų daug ne tik Komisijos, bet ir ekonominės veiklos vykdytojų išteklių.

Bendras Komisijos atsakymas į 84–86 dalių pastabas

Kalbant apie PPO veikimą, Komisija atkreipia dėmesį į įtampą, kurią pastaraisiais metais dėl tam tikrų pagrindinių pasaulinio lygio subjektų tenka atlaikyti tarptautinėmis taisyklėmis grindžiamai sistemai. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į bet kokioms daugiašalėms deryboms dėl PPO taikomo konsensuso principo taikomus apribojimus.

Bendras Komisijos atsakymas į 88 ir 89 dalių pastabas

Komisija pripažįsta darbo ir aplinkos apsaugos standartų svarbą tarptautinės prekybos srityje. Todėl Komisija yra įsipareigojusi įgyvendinti plataus užmojo darnaus vystymosi darbotvarkę, visų pirma į naujus laisvosios prekybos susitarimus įtraukdama specialius skyrius, kuriais užtikrinami aukščiausi klimato, aplinkos ir darbuotojų apsaugos standartai. Vis dėlto PAP srityje šie standartai gali atlikti tam tikrą vaidmenį tik esamoje PPO teisinėje sistemoje. Į

neseniai iš dalies pakeistus prekybos apsaugos teisės aktus įtraukti darbo ir aplinkos apsaugos standartai atspindi šiuos apribojimus, ir nustatant šiuos standartus į juos buvo atsižvelgta. Teisės aktų leidėjai tokius standartus iš dalies įtraukė į keletą pagrindinių prekybos apsaugos koncepcijų, pavyzdžiui, į dempingo apskaičiavimo metodiką, tačiau labai ribotai: 1) Komisija, atlikdama analizę, ar šalyje yra didelių dėl valdžios veiksmų atsiradusių iškraipymų, gali atsižvelgti į darbo užmokesčio iškraipymus; 2) pasirinkdama tipiską šalį, Komisija atsižvelgia į pavienių šalių rezultatus darbo ir aplinkos apsaugos srityse. Nors pagal kai kuriuos tokios analizės aspektus daugiausia dėmesio skiriama oficialiai ratifikuotoms konvencijoms, nes trūksta duomenų apie faktinį jų taikymą, itin griežti teisiniai terminai, taip pat riboti ištekliai ir kiti parametrai, pavyzdžiui, darbo užmokesčio iškraipymai, analizuojami išsamiau, atsižvelgiant į konkrečius atskiro tyrimo reikalavimus.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

91. Itin daug dėmesio skiriama galimybėms užtikrinti, kad prekybos apsaugos srities darbuotojai galėtų lengvai gauti atnaujintą išsamią informaciją ir gaires, susijusias su prekybos apsaugos priemonių taikymu. Šios pastangos papildomos išsamiais ir reguliariais mokymo kursais; siekiant užtikrinti, kad pokyčiai, visų pirma nustatyti 2017 m. gruodžio mėn. ir 2018 m. birželio mėn. padarytais teisės aktų pakeitimais, būtų įgyvendinami nuosekliai ir laikantis aukščiausių standartų, šie mokymo kursai rengiami dar aktyviau.

92. Žr. Komisijos atsakymą į 32 dalies pastabas.

1 rekomendacija. Dokumentuoti konfidencialumo vertinimą

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi užtikrinti, kad dėl nepagrįstų prašymų užtikrinti konfidencialumą nebūtų pažeidžiamos šalių teisės. Komisija ir toliau atliks tokių prašymų peržiūrą ir stengsis jas geriau dokumentuoti, siekdama užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys galėtų susipažinti su visa informacija, kuria grindžiamos jos išvados ir sprendimai.

94. Komisija toliau platina informaciją apie PAP reguliariuose specialiuose susitikimuose su verslo atstovų organizacijomis, kuriuose dalyvauja visų rūšių ekonominės veiklos vykdytojai, įvairių sektorių atstovai ir įvairių dydžių įmonės, įskaitant MVĮ. Be to, Komisija, siekdama padėti MVĮ spręsti problemas, kurių joms kyla siekiant pasinaudoti PAP, yra sukūrusi MVĮ skirtą vadovą, taip pat specialų tinklalapį ir pagalbos tarnybą. Komisija gali išnagrinėti galimybes sutvirtinti ir (arba) sustiprinti bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais, daugiau dėmesio skirdama konkrečioms MVĮ poreikiams. Vis dėlto Komisija ir toliau stengsis sutelkti dėmesį į pastangas išaiškinti PAP reikšmę visoms suinteresuotosioms šalims.

2 rekomendacija. Didinti informuotumą apie prekybos apsaugos priemones

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi didinti visų ekonominės veiklos vykdytojų, vykdančių veiklą visuose sektoriuose, informuotumą apie prekybos apsaugos priemonių reikšmę ir taikymą. Šiomis aplinkybėmis ji toliau padės MVĮ naudotis šiomis priemonėmis ir

jas suprasti toliau remdamasi konkrečiomis MVĮ skirtomis iniciatyvomis, įgyvendinamomis po 2018 m. birželio mėn., kai buvo padaryti teisės aktų pakeitimai.

96. Žr. Komisijos atsakymus į 49–50 dalių pastabas.

3 rekomendacija. Tobulinti gaires, susijusias su konkurencijos aspektais

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Bendras Komisijos atsakymas į 97–99 dalių pastabas

Komisija pažymi, kad, kiek tai sietina su jos vykdoma stebėjimo veikla, yra įdiegta prioritetų nustatymo sistema, net jeigu jos dokumentavimo funkciją būtų galima patobulinti.

Vis dėlto Komisija nemano, kad būtų tikslinga atlikti *ad hoc* rinkos tyrimus, siekiant Komisijos iniciatyva pradėti naujus tyrimus. Taip yra dėl vienintelio likusio vaidmens, kuris pagal teisės aktus priskiriamas *ex officio* tyrimams, taip pat todėl, kad atliekant rinkos tyrimus negalima gauti informacijos, kurios paprastai reikia prekybos apsaugos tyrimams pradėti. Komisija primena, kad anksčiau tais atvejais, kai turėjo pakankamai informacijos pradedamiems tyrimams pagrįsti, ji pradėjo *ex officio* tyrimus, ir tebėra pasiryžusi šią gerąją praktiką taikyti ir ateityje. Atsižvelgiant į informacijos, kurią galima gauti vykdant stebėjimą, pobūdį, tokia praktika daugiausia bus taikoma pradedant priemonių vengimo tyrimus.

Dėl prekybos apsaugos politikos veiksmingumo vertinimo Komisija pabrėžia, kad atliekant atskirus tyrimus nustatomas prekybos apsaugos priemonių poveikis užimtumui, nes tai yra viena iš įprastų analizės dalių. Atsižvelgdama į tai, Komisija primena, kad metinėje PAP ataskaitoje pateikiama informacija apie pramonės sektoriaus darbo vietas, kurios apsaugomos taikomomis priemonėmis, taip pat nustatytų bendrųjų tendencijų, susijusių su trečiųjų šalių veiksmais prekybos apsaugos srityje, ir atitinkamų Komisijos atsakomųjų veiksmų, kurių ji ėmėsi Europos pramonės vardu, apžvalga ir analizė.

4 rekomendacija. Gerinti stebėjimą

Komisija pritaria 4 rekomendacijos 1 punktui. Nors yra įdiegta veiksminga stebėjimo veiklos prioritetų nustatymo remiantis iš anksto apibrėžtais kriterijais sistema, dokumentuojant tokių prioritetų nustatymo procesą galima toliau didinti Komisijos veiksmų skaidrumą ir taip padėti siekti tikslo didinti prekybos apsaugos tyrimų skaidrumą, kaip nustatyta Prekybos generalinio direktorato 2016–2020 m. strateginiame plane.

Komisija pritaria 4 rekomendacijos 2 punktui. Komisija primena, kad dabartiniame Prekybos generalinio direktorato Daugiamečiame vertinimo plane jau atsižvelgiama į šią rekomendaciją, taigi 2022 m. numatyta atlikti ES prekybos apsaugos priemonių vertinimą.

5 rekomendacija. Visapusiškai taikyti *ex officio* procedūras

Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija pabrėžia, kad pagal dabartinę praktiką visais atvejais, kai tik ji turėjo informacijos, kuria buvo galima pagrįsti pradedamą prekybos apsaugos tyrimą, atitinkamas tyrimas buvo

pradėtas. Vis dėlto, atsižvelgiant į reikalingos informacijos pobūdį, tokia praktika taikoma su priemonių vengimo tyrimais susijusiais atvejais. Be to, Komisija pradeda *ex officio* tyrimus imdamasi atsakomųjų veiksmų, kai Sąjungos pramonė (arba jos sektoriai) konfidencialiai pateikia Komisijai reikiamą informaciją.

Be atvejų, susijusių su šiais dviem scenarijais, Komisija paprastai neketina pradėti *ex officio* tyrimų. Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad taikomuose teisės aktuose aiškiai nustatyta, kad prekybos apsaugos tyrimai turi būti atliekami remiantis Europos pramonės pateiktais skundais ir kad Komisijos tyrimai savo iniciatyva gali būti pradedami tik ypatingomis aplinkybėmis.

Tačiau atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija pripažįsta, kad tiksliau apibrėžiant kriterijus, kuriais remiantis tyrimas būtų pradedamas *ex officio*, būtų suteikiama daugiau aiškumo ir panaikinamos tam tikros esamos klaidingos išankstinės nuostatos, taip pat Europos pramonei būtų pateiktos papildomos gairės.

Bendras Komisijos atsakymas į 101 ir 102 dalių pastabas

Atsižvelgdama į dabartinės PPO ginčų sprendimo sistemos krizes, Komisija mano, kad labai svarbu, jog ES toliau stengtųsi išsaugoti ir pertvarkyti taisyklėmis grindžiamą tarptautinės prekybos sistemą. Siekdama šio tikslo, Komisija tebėra pasiryžusi tęsti savo nuolatinį darbą PPO, taip pat toliau atlikti pagrindinį vaidmenį įgyvendinant pastangas pertvarkyti PPO. Komisija taip pat pripažįsta darbo ir aplinkos apsaugos standartų svarbą. Todėl Komisija tebėra įsipareigojusi į juos atsižvelgti atlikdama prekybos apsaugos tyrimus. Vis dėlto dėl taikomos PPO teisinės sistemos, taip pat praktinių įgyvendinimo galimybių Komisijos veiklai šioje srityje taikomi aiškūs apribojimai.

6 rekomendacija. Nustatyti ES reagavimo į trečiųjų šalių priemonės prioritetus

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Nuolat stengdamasi teikti veiksmingiausią ir tikslingiausią pagalbą Europos pramonei, kuriai taikomos trečiųjų šalių prekybos apsaugos priemonės, Komisija palankiai vertina naudą, kurią būtų galima užtikrinti suteikiant daugiau aiškumo dėl veiksmų, kurių gali imtis Komisija, ir dėl kriterijų, kuriais remiantis imamasi tokių veiksmų. Aiškesni kriterijai padėtų Europos pramonei geriau suprasti Komisijos galimybes imtis intervencinių priemonių ir tokių galimybių apribojimus. Be to, taikant tokius kriterijus būtų dar labiau supaprastintas Komisijos vidaus prioritetų imtis veiksmų pagal PPO sistemą nustatymo procesas.

Audito grupė

Savo specialiosiose ataskaitose Audito Rūmai pateikia savo auditų, susijusių su ES politikomis ir programomis arba su konkrečių biudžeto sričių valdymo temomis, rezultatus. Audito Rūmai audito užduotis atrenka ir nustato taip, kad jos turėtų kuo didesnį poveikį, atsižvelgdami į neveiksmingumo ar neatitikties teisės aktams rizikas, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šią ataskaitą parengė Audito Rūmų nario Alex Brenninkmeijer vadovaujama IV audito kolegija, kuri nagrinėja rinkų reguliavimo ir konkurencingos ekonomikos sritis. Auditui vadovavo Audito Rūmų narė Ildikó Gáll-Pelcz. Jai ataskaitą padėjo rengti kabineto vadovė Claudia Kinga Bara, kabineto atašė Zsolt Varga, pagrindinė vadybininkė Marion Colonerus ir užduoties vadovė Kamila Lepkowska. Audito grupę sudarė Benny Fransen, Anna Ludwikowska ir Maria Sundqvist. Kalbinę pagalbą teikė Mark Smith.

Dėl COVID-19 pandemijos ir griežtų izoliacijos sąlygų audito grupės nuotrauka negalėjo būti pateikta.

Tvarkaraštis

Įvykis	Data
Audito planavimo memorandumą (APM) priėmimas / Audito pradžia	2019 03 19
Ataskaitos projekto oficialus išsiuntimas Komisijai (ar kitam audituojamam subjektui)	2020 03 20
Galutinės ataskaitos priėmimas po prieštaravimų procedūros	2020 06 30
Visomis kalbomis gauti Komisijos (ar kito audituojamo subjekto) oficialūs atsakymai	2020 07 17

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2020 m.

Europos Audito Rūmų (EAR) pakartotinio naudojimo politika įgyvendinama pagal [Europos Audito Rūmų sprendimą Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis EAR turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#) licenciją. Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi padaryti pakeitimai. Pakartotinai naudojantis subjektas negali iškreipti pirminės dokumentų prasmės ar minties. EAR nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Jūs privalote išsiaiškinti papildomas teises, jeigu tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, EAR darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikti trečiųjų asmenų kūriniai. Kai gaunamas leidimas, juo panaikinamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, EAR pakartotinio naudojimo politika netaikoma ir leidimai dėl jų jums nesuteikiami.

Europos Sąjungos institucijų europa.eu domeno svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. EAR jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktas privatumo ir autorių teisių politikas.

Europos Audito Rūmų logotipo naudojimas

Europos Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Europos Audito Rūmų sutikimo.

PDF	ISBN 978-92-847-4991-1	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/70059	QJ-AB-20-015-LT-N
HTML	ISBN 978-92-847-5000-9	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/713589	QJ-AB-20-015-LT-Q

ES prekybos apsaugos politika suteikia apsaugą Europos įmonėms, susiduriančioms su nesąžininga praktika tarptautinėje prekyboje. Tokiais atvejais Europos Komisija gali nustatyti antidempingo arba antisubsidijų muitus, kad atkurtų sąžiningą konkurenciją. Tikrinome, ar Komisija sėkmingai užtikrino šios politikos įgyvendinimą. Padarėme išvadą, kad prekybos apsaugos priemonių nustatymo sistema veikia gerai. Atlikdama tyrimus Komisija tinkamai laikėsi reikiamų procedūrų, o sprendimų pagrindimas buvo patenkinamas. Tačiau Komisija galėtų labiau pasistengti didindama informuotumą apie prekybos apsaugos priemones, geriau dokumentuoti kai kurias patikras, pagerinti priemonių stebėjimą ir bendrą politikos veiksmingumą.

Audito Rūmų specialioji ataskaita pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/lt/Pages/ContactForm.aspx
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors